

Pénztár Rt.
Áramrosszítget)
98.
111.
rositakárék.
és eladása.
el- és külföld bár-
b feltételek mellett,
kamatláb mellett
zárolása és ipari
irozása. 1378

és szilgyártóblank
csinyben és nagy-
tt. Vidéki megren-
kban is eszközök.
ék kedvezmény.
GYÁR
ru raktárral szem-
lakás 8-87. szám.

sznált
ZÓ RÉZÜST
óval, 18 drb
zilvaskáddal,
pességgel
a kiadóban.

Blue
5 illatos, tinta,
aplakk minden
veges, szalagos
gító, garantiált
csóbb ár.

gyár, Cluj,
Telefon 12-97.
1295

bádogosok!
ék és ürmérték
beszerezhető
1390
üzemében Cluj

Lloyd 860

lmébe!
t likörgyárunk
tján gyümöl-
valódi likörök
eszünk:

et, málnát,
barackot,
ackot,
berkenyét,
ét, zöld diót
zárkörtét

Szántó
delmi Rész-
g, Cluj. 4255-1

ébe!
nagy mennyiségű
pliszeni vasedény,
fekete bádogáru,
deczni szivesked-
ni. 4209-1

**Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda**
Cluj-Kolozsvár, Str. Baron
L. Pop. - Brassai-utca 10
AZ Uj Kelet telefonjal
Szerkesztőség ----- 977
Kiadóhivatal ----- 844
Nyomda ----- 879
Haber osztály ----- 493
Zs. N. Sz. ----- 583

a kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek címez-
nek. - Kéziratokat nem
visszaküldünk és nem tör-
betünk meg

UJ KELET

Hermann Goldschmid

Előfizetési árak

Romániában
Egész évre ----- 400 lei
Félévre ----- 220 lei
Negyedévre ----- 120 lei
Egy hónapra ----- 40 lei
Egy hónapra ----- 20 dina
Egy szám ----- 1 dina

V. évfolyam, 166. szám

Cluj (Kolozsvár) 5682. Ab 5

1922. Julius 30, Vasárnap

Bratianuék Berlinben

Dinu Bratianu, aki a Bratianu-dinasztiában a harmadik, most künnjár Németországban és tárgyal a német kormányral. A cél a német-román gazdasági viszony megteremtése, végeredményben a német-román gazdasági szerződés. Mindmostanig nem tudtuk, hogy a Bratianu-dinasztia e harmadik csendes tagja olyan kitűnő nemzetgazdász, hogy ebben az országban ő az, aki a fontos német-román gazdasági egyezmény megkötésére egyedül alkalmas. Eddig csak annyit tudunk róla, hogy a közéletben nemis annyira csendes ez a Bratianu, de hangos antiszemita, aki herköpáteri beszekkel tette magát nevezetessé. Ettől még jó közgazdász lehet, ettől még tárgyalhatna a német közgazdászokkal, azokkal, akik Walter Rathenau gazdasági és pénzügyi politikáját folytatják. Nemis ez a fontos, hogy Dinu Bratianu megy-e tárgyalni Berlinbe vagy más, ha nem az, hogy egyáltalán megy valaki Bratianuék táborából, mert eddig úgy tudtuk, hogy Németország a román politika számára tabu, amellyel semilyen kapcsolatot és vonatkozást teremteni nem szabad. Így akarja ezt Páris s amit Páris akar, az Bukarestben szentírás. Kellemes meglepetés tehát, ellenére annak, hogy Dinu Bratianu ment el Németországba, hogy a Páris diktáltá heragszomrádot megszűntették és mégis csak leülnek azokkal a gyűlölt németekkel egy asztalhoz, hogy megkössék az üzletet és a román gazdaság kicserélje javait a német gazdasággal.

Ez azért is érdekes, mert a román politikának is megvannak a maga üldözött Caileuxjai, akiket itt történetesen Stere Constantinnak és Marghilománnak hívnak, ezeket a kiváló és mindenki által elismert politikusokat jóideig hazaárulók gyanánt rekesztették ki minden politikai életformából, csak azért, mert annakidején a német politika hívei és támogatói voltak. Romániában egyideig az volt a politikai bonton, hogy haraggal és gyűlölettel gondoljanak vissza Mackensen tábornagra és az ő kemény megszálló módszereire, bár tudjuk, hogy a kötelező időmon, nagyon sokan vannak, akik a mondatok között nem tudják eléggé dicsőíteni a mackenseni megszállás előnyeit. Mert minden baj és véres kellemetlenség ellenére az a sokat bántott és ócsárolt Mackensen csinált egyet-mást Romániában, amely mulhatatlan példája marad a német szervezetségnek, a fegyvelmeknek, a munkakedvnek és az alaposágnak. Itt-ott maradandó épületek, komoly és biztos vasutvonalak, hidak és állomások, hangárok és szikratávírók hirdetik a német erélyt és munkaelszántságot. Bukarest és a regát románsága sokat köszönhet Mackensennek. Amivel egyáltalán nem akarjuk dicsőíteni a német hadvezért, hiszen sok vér és sok szenny is tapad hozzá és általában az egész elmúlt dicstelen háborúhoz, de az a tanulság, hogy a német fegyvelmezettetés jó iskola volt itt nálunk, kétségtelen és le nem tagadható. Nyilván most is ez a tanulság békítette ki Bratianuék a németekkel és küldötte Dinu Bratianut Berlinbe, hogy tárgyaljon.

Bárhiszen vannak még más okai is, hogy Bratianuék elmentek Berlinbe és igyekeznek miután már lát-

rehozni a gazdasági szerződést Nagyrománia és Németország között. Ok nem utolsó sorban az, hogy amióta Oroszország egyremásra köti meg gazdasági szerződéseit az európai államokkal, köztük a szövetségesekkel, sőt a szorosabb kisanant-államaival is, Romániának is igyekezni kell, hogy ha már az oroszssal nem is, legalább a Rapalló óta oly jelentőssé vált németsséggel lépjen szerződéses viszonyba. A német-román gazdasági kapcsolatokat mi fölöttébb fontosaknak tartjuk. Németországban Románia mezőgazdasági terményei és nyerstermékei számára hatalmas piacot találhat és maga is kitűnő piaccá válhat az olcsó és elsőrangú német ipari cikkek számára. Németországnak szüksége van buzára, petróleumra, sóra fára, benzínre és vágóállatokra, nekünk sürgősen kellenek mozdonyok,

vasutak, gépek, hajók és sürgősen szükségünk van arra, hogy ezerszámra kallódó és rothadó vasuti kocsiainkat szakszerűen kijavítsák. Szükségünk volna még valamire, de ezt aligha fogja Dinu Bratianu Berlinben elintézni: nagyon felférna nálunk egy kis német fegyvelmezettetés, egy kis munkaerély, puritánság és a megkezdett dolgok feltétlen végrehajtása. Mert győztes ország volnánk, nincs semmi fizetnivalónk, nekünk nem borsózik a hátunk, ha a jóvátételre gondolunk, mert nekünk ez is csak hoz. És mindezek felett kincseink vannak, kincseink, amelyek gazdag humuszunkon teremnek és a földünk mélyén hevernek, nem kellene ide más, Mackensen népének energiája és erkölcsi és akkor Nagyrománia volna Európa leggazdagabb és legboldogabb országa.

Ujjong a világ zsidósága

Ünnepélyes formák között hirdette ki a népszövetség tanácsa a Palesztina-mandátum ratifikálását

-Az Uj Kelet tudósítójától -

Az egész világ zsidó közreleménye feszült figyelemmel várta a népszövetségi tanács londoni tanácskozásáról érkező híreket. Kína felülnést keltett és nagy aggodalmat adott okot, hogy a népszövetségi tanács ülésének megnyitása óta semmiféle tudósítás se érkezett Londonból. Most utólag tudjuk meg, ennek az volt az oka, hogy a népszövetségi tanács üléséi a nyilvánosság teljes kizárásával folytak le és az ülések tartama alatt - kivéve az utolsó ülést, melyen a Palesztina-mandátum ratifikálását hivatalosan kihirdették - újságírók a tanácskozás helyére nem bocsátottak be. Julius huszonhatodikán tartotta meg a népszövetségi tanács utolsó ülését, melyről már hivatalos tudósítások érkeztek.

Kihirdetik a Palesztina-mandátum ratifikálását

London, július 26. A Wolff ügynökség jelenti: A népszövetségi tanács a tegnapi napon befejezte tanácskozásait. A tanács elnöke a délutáni ülésen ünnepélyesen kihirdette, hogy

a sziriai és palesztinai mandátum jóváhagyott

és hogy mind a két mandátum automatikusan életbelép abban a pillanatban, mikor a francia és olasz kormány bejelenti, hogy a sziriai mandátum bizonyos vitás pontjaiban egymás között megegyeztek. Ez a megegyezés, mely kizárólag a sziriai, tehát nem a palesztinai mandátumra vonatkozik, előreláthatólag egy-két napon belül meg fog történni.

A 14. paragrafus

A szenthelyek kérdését, mellyel a palesztinai mandátum tizenegyedik paragrafusa foglalkozik, úgy oldották meg, hogy a felügyeletet egy bizottságnak hatáskörébe utalták. A bizottság összeállítását és működését a népszövetség fogja jóváhagyni. Viviani a záróülésen tartott felszólalásában hangsúlyozta, hogy a tanácsnak a nyilvánosság kizárásával történt üléséi nem hasonlíthatók a titkos diplomáciai eljárásokhoz. Ezek a

nem nyilvános tanácskozások nagyon alkalmasak voltak arra, hogy az egyes nézeteltéréseket minden különböző huzavona nélkül eliminálják.

Balfour nyilatkozik a ratifikálás után

A ratifikálás ünnepélyes kihirdetése után Balfour felszólalt és annak a véleményének adott kifejezést, hogy Palesztinában a különböző vallási közösségek a legnagyobb egyetértésben fognak egymás mellett élni. Az arabok szabadságát ezentul sem fogja korlátozni semmi, ezzel szemben olyan polgári jólét fog Palesztinában virágozni, melyhez hasonló a török

Nagy örömmünepségek az egész világ zsidósága között

Londonból táviratozza a J. C. B.: Az angol cionista szervezet július huszonnegyedikére hívta össze rendes évi konferenciáját. A konferenciát közvetlenül a Palesztina-mandátum ratifikálása után nyitották meg. A konferencia megnyitása eddig még sohasem tapasztalt ünnepélyességek között történt. Weizmann és Szokolov nagy beszédeket tartottak és a két vezérférfinak kitörő lelkesedéssel kívántak szerencsét az eddig elért eredményekhez és a többi munkához.

A lengyelországi zsidó nép örömmünnepe

Varsóból jelenti tudósítónk: A Palesztina-mandátum jóváhagyásáról érkezett hírek egész Lengyelországban óriási hatást gyakoroltak a zsidó lakosságra. A zsidó napilapok külön kiadásokban jelentek meg, melyeknek tartalmát a zsidó lakosság politikai álláspontja való tekintet nélkül a legnagyobb lelkesedéssel közzönte. A manifesztációkban a nemcionista ortodoxia is teljes erejével résztvett.

A varsói cionista központ közvetlenül a hír megérkezése után táviratilag értesítette az összes vidéki városokat és helyi szerveket. A lengyelországi Keren Hajjeszód vezetősége háromszáz táviratot küldött szét a vidékre

alrom alatt elképzelhetetlen volt. Ami Palesztinát, mint a zsidó nép nemzeti otthonát illeti, az ő felfogása ebben a tekintetben egy hajszálnyit sem változott. Az arab és a zsidó lakosság érdekei semmiben sem állnak ellentétben egymással szemben.

Ujabb részletek a mandátum ünnepélyes jóváhagyásáról.

London, július 26. (A J. C. B. távirata.) A sziriai és palesztinai mandátum jóváhagyása a népszövetség tanácsának nyilvános ülésén történt, melyre a sajtó képviselőit is meghívták. A tanács tagjai

ünnepélyes formások között jóváhagyásukat adták a mandátumokhoz,

mire a brit és a francia kormányok képviselői előterjesztették azokat az irányvonalakat, melyek kormányait a rájuk bízott országok kormányzásában vezetni fogják. A Palesztina-mandátum tizenegyedik paragrafusa (a keresztény és mohamedán szenthelyek felügyelete) egészen újra fogalmazták és ezt az új fogalmazást rövidesen a sajtónak rendelkezésre fogják bocsátani. Az újrafogalmazás

Balfour, Viviani és Imperiali között végbement magán tanácskozások alapján történt.

A három államférfiu kormányai nevében megállapodott abban, hogy a szenthelyek felügyeletét az öt katolikus állam képviselőiből álló bizottságra fogják bízni. Ezt a bizottságot a népszövetségi tanács fogja tisztségében megerősíteni.

A Palesztina-mandátum a népszövetség teljes ülése előtt

A Wolff-ügynökség jelenti: A népszövetség teljes ülését szeptember harmadikára hívták össze Genfben. Ezen a teljes ülésen be fogják jelenteni a Palesztina-mandátum jóváhagyását.

Egy hónapon belül tizezer font sterling Weizmann rendelkezésére

A lengyelországi cionista szervezet vezetősége rendkívüli ülést tartott. Az ülésen elhatározták, hogy táviratilag értesítik a londoni központot, hogy Lengyelország cionistáit egy hónapon belül tizezer font sterlinget bocsátanak a londoni központ rendelkezésére.

Nagy tüntetések és ünnepek mindenfelé

Varsóból táviratozza tudósítónk: A Palesztina-mandátum ratifikálásának híre este kilenc óra után érkezett a városba. A zsidó színházban félbeszakították az előadást. A „Hajet” munkatársa a színpadról beszédet tartott, melyet a közönség kitörő lelkesedéssel és újjongással fogadott. A beszéd után a közönség felállt és a színesekkel együtt elénekelt a Hatikvát. Az ország minden részéből nagy örömmünnepekről érkeznek hírek.

Az ünnepségekben a zsidóság minden rétege résztvesz.

A lembergi sajtó is külön kiadásokban ünnepelte meg a nagy eseményt. A város összes zsidó lakossága feszült izgalomban van és mindkét lembergi zsidó színházban a szinpadról hirdették ki a ratifikálás megtörténtét. A keletgaliciai cionista szervezet vezetősége ünnepi gyűlést tartott, melyről üdvözlő táviratokat küldtek az angol kormányhoz, lord Balfourhoz és a cionista világszervezet vezetőségéhez Londonba.

Meddig terjed a törvény hatalma

A tordai prefektus tovább rekvirál. Mi lett a közlélemzés céljaira kituttal hatvan vagon gabonával

Az Uj Kelet a múlt hetekben részletesen beszámolt dr. Moldován Mihály tordai prefektusnak a tordai Gombos és Polónyi malomban eszközölt rekvirálásáról. Mivel a rekvirálás nem volt törvényes alap, az erdélyi és bánáti malomszövetség átirattal fordult a földművelésügyi miniszterhez és a belügyminiszterhez amelyben kérte, hogy Torda-aranyos megye prefektusát, Dr. Moldován Mihályt utasítsa a szükséges törvénytelésre és a Polónyi és Gombos malomnak teljes anyagi kárpótlást nyújtasson. Az illetékes miniszteriumok azonnal választották a malomszövetség átiratára, amelyben kijelentik, hogy nem tudták és beleegyezésüket se adták a tordai prefektus rekvirálásához, amely ellentétben áll a fennálló törvényekkel és rendelkezésekkel.

Ezenkívül a miniszteriumok megígérték, hogy szigorú és pártatlan vizsgálatot indítanak a prefektus ellen és ha a vizsgálat beigazolja a vádakát, a prefektus ellen eljárnak.

Dr. Moldován Mihály amikor értesült ezekről a lépésekről, magához hívatta a malom tulajdonosait, akiknek először szemükre hányta, hogy a malomszövetség révén a kolozsvári román és magyar nyelvű sajtó foglalkozott az esettel s aztán kijelentette, hogy hajlandó némi megtérítésre, ha a malom ezzel befejezettnek tekintik az ügyet. A sértettek visszautasították a prefektus ajánlatát és kijelentették, hogy ragaszkodnak a teljes kártalanításhoz. A prefektus erre azzal felelt, hogy július 22-én 1030 kg., július 27-én pedig újabb 700 kg. gabonát vitetett el csendőri karhatalommal a malomból az árvaház részére. A prefektus filantropikus rekvirálásával kapcsolatban megállapítottuk, hogy az 1730 kg. búzából kiörlött kenyérlisztet csakugyan átvette az árvaház. A fehér liszt holléte ezideig ismeretlen.

De megtudtuk azt is, hogy a kormány harminc vagon zabot és harminc vagon tengeri búzát a közlélemzés céljaira, a prefektus rendelkezésére másszanként 140 leies árral.

Ebből a hatvan vagon gabonából egy kilogramm se jutott a közlélemzés céljaira

Az erdélyi és bánáti malomszövetség most újabb átiratban kéri a kormányt, hogy a rekvirálás ügyben megígért vizsgálatot a lehető legrövidebb idő alatt folytassa le.

A magunk részéről csak annyit fűzünk a malomszövetség átiratához, hogy a kormány terjessze ki a vizsgálatot a közlélemzésre kituttal hatvan vagon gabona holléte iránt is.

(f. l.)

Tavaszi újdonságok! Női, gyermek harisnya, keztü és rövidáru nagy választékban érkezett Fischbein & Spitz rövid és kötött áru üzletébe Cluj-Kolozsvár, Piata Unirii (Mátyás király-tér) 29. Bánffy-palota. 1382

A nemzeti párt elszakadt Jorgától

„Utjaink elváltak, de ez jót is hozhat”, írja a nemzeti párt hivatalos lapja. A nemzeti párt csak a parasztpárttal szövetkezhet

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A román belpolitika állandó változásában a kibontakozás leghőzelebb álló lehetőségének a Maniu-Jorga kombinációt tartották. Az erdélyi politikusok és Jorga Miklós viszonyát mindenkor a legteljesebb baráti kötelék jellemezte, nemcsak párhuzamos politikai felfogásuk miatt, de ama fegyvertársi mult miatt is, amely oly sok szép emléket adott a nemzeti küzdelem háborúelőtti idejéből. Jorga, a nagy tudós és politikus nemcsak egyik távoli irányítója volt az erdélyi romániség haracának, de ugyancsak eszményképe a Kárpátokon innen irredenta romániságnak. Az egyesülés első éveiben a nemzeti párt mindig szemellett tartotta Jorga felfogását, sőt egyenes utasításának is szívesen vetette magát alá.

Az Averescu-kormány bukását megelőző parlamenti harcok óta azonban felfogásbeli különbségek támadtak Jorga és Maniué között, amelyek hovatovább még elvi ellentétekké szélesedtek. Bratianuék választási hadjárata után a nemzeti párt vezetőségével az összes ellenzéki csapatok kivonultak a parlamentből, egyedül Jorga Miklós és néhány párthive vett részt az új törvényhozás munkájában. A kormány megdöntésére az összes ellenzéki pártok megegyezése befejezett tény volt, amikor a külföldről hazatért Jorga az összes terveket felborította.

Miért zárkózott el Jorga

Jorga Miklós magatartásának két bevallott indoka volt.

Kijelentette, hogy a parlamenten kívüli akciót veszélyesnek tartja, mert előbb utóbb forradalomra vezet. Ajánlja, hogy az ellenzék vegyér részt a törvényhozás munkájában, mert a kormányt „külön”-akciók nélkül is meg lehet bukztatni.

Másodszor tultzott önértetéssel kiáltotta világgá, hogy a parasztpárt egyes vezéreivel nem kezdhet közös munkát, mert azok kompromittálták magukat a német megszállás alatt. De hangsúlyozta Jorga azt is, hogy a parasztpárt programja nem alkalmas a „nemzeti” munkára és ő sohasem fog a caranistákkal közös politikai vállalkozásba fogni.

Ilyenformán az elvű és őszintén demokrata erdélyiek és Jorga jobbra eltolódó, a kormány törekvéseit elferdítő álláspontja között egyre nagyobb lett a távolság. Érezték az erdélyi politikusok, hogy utjaink elváltak, de hetekig tartott, míg ennek a felismerésnek nyíltan hangot mertek adni. Tegnap aztán

megtörtént a szakadás.

Az erdélyi nemzeti párt brassói szervezetének hivatalos lapja a „Gazeta Transsylvaniei” vezetőhelyen expressis-verbis fejti ki a nemzeti párt felfogását, amely már sehogyansem egyeztethető össze a Jorgáséval. „Láthatókká válnak az utjaink” címen

a nemzeti párt brassói hivatalosa a következőket írja:

— Jorga új orientálódása igazolja a demokrácia igaz híveinek

pesszimizmusát. Jorga résztvesz a parlament munkájában, mert utólag kiderítette, hogy a mai parlament nem is alkotmányellenes az alkotmány bizonyos paragrafusai alapján, amelyet Jorga nem volt hajlandó elismerni Averescu parlamentje részére. A következetesség nem legsebezhetlenebb tulajdonsága Jorgának, akiről megszoktuk szigorúan elkülöníteni a tudóst a politikustól.

A legújabb momentum Jorga politikai felfogásában — folytatja feltűnő fejtegetését a „Gazeta Transsylvaniei” — a határozotti elutasítás a parasztpárttal való együttműködés ellen. E ponton a mi felfogásunk lényegesen eltávolodik a Jorgástól. A hamisítatlan és tisztességes parlamentarizmus hívei, amilyenek mi vagyunk, nem hagyhatják figyelmen kívül, a választó tömegek véleményét. A parasztpárt néptömegeket képvisel, ezt a lezajlott választások bebizonyították.

Kormány, amely a nemzet akaratának képviselője akar lenni, nem alakulhat meg a parasztpárt nélkül és sokkal kevésbé ellene.

Ha folytatása lenne a kormány-paródiának. Megtartanak az alkotmányosság látszatát, de valójában ez a kormány is csak rejtett kombinációk gyümölcse lenne.

Amit azonban még kevésbé tudunk megérteni — írja tovább a lap — az, hogyan hiúsulhat, illetve hiúsíthatja meg valaki az ellenzéki koalíciót a pártvezérek egyéni érzelmei miatt. Mert hiszen bárki is áll valamelyik párt élén, a törekvés nem lehet más, mint megdönteni a mai kormányt. A nemzeti párt folytatja a kormánydöntő akcióját. Ha a munka nem érkekelhető mindig, az nem jelenti, hogy szünetel. Megyünk a magunk utján, ha ez most már ellentétes is egykoru barátunk irányától. Végül még hozzáfűjtük: utjaink tehát elválnak, de ennek hasznos következménye is lehet. Mindenki tisztán lát és elejét vehetjük később esetleg még kellemetlenebbé válható összetűzéseknek.

Mi történik a szakadás után

Az ellenzéki pártok jövő elhelyezkedéséről és csoportosulásáról politikai körökben tiszta kép alakul ki. A nemzeti párt miután a liberálisoktól és most már Jorgástól is végleg elvált, egyedül a parasztpárttal támaszkodik, őszig megállapítják a végsőig menő közös harc formáját is: szoros koalíció vagy fúzió létesüljön-e a két párt között.

A „Lupta” szerint az erdélyi nemzeti párt vezérei a jövő hónapban újabb tanácskozást tartanak, amelyen résztvesznek a bukovinai, beszarábiai és regáti pártvezérek is. A tanácskozás tárgya az ellenzéki blokk megalkotása lesz. Ha a pártok között a megegyezés létrejön, akkor kihallgatáson jelennek meg a királynál.

A miniszterelnök politikai körutrá indul a csatolt területeken

Bukarest, július 29. Az „Adeverul” értesülése szerint a miniszterelnök és a pénzügyminiszter a közeli napokban meglátogatja a Körös vidéket és Máramarost, aztán pedig Bukovinába utaznak. Nagyváradon, Máramaroszigeten és Csernovitzban a miniszterelnök nyilatkozni fog a belpolitikai helyzetéről és a kormányának íkisebbségeivel szemben elfoglalt álláspontjáról. Augusztus 16-ika után a miniszterelnök Beszarábiát fogja meglátogatni.

Táborban zsidó cserkészek között

— Az Uj Kelet kiküldött munkatársától —

Karánsebes, tábor július 28.

Negyvenhat lőerejű Mercedes rohan velünk. Köhög, pöfékel, belevágja magát a tájba. A táj szélesét nyújtózdokid és a nap fehér felhőjékon nagy kékben tőri át magát. A hová lera-gyog, ünnepe van a természetnek. A Felek tetjéről így látzott a szürkés ködtenger közepén Kolozsvár. Fölötte glóriás legyező, oldalt acélkék hegycsúcsok között búzaföldek sárgája aranylott, a házak tarkán, szerelón egybefogóva gubbasztottak, milyen kár, hogy csak pillanatig láthattuk az áhítatos csodát. Mert a gép rohant velünk, rohast, iramodott a Bánát felé, zsidó cserkészek táborába.

A hölgyek kérélték a vezetőt, hogy tempósbabban csinálja. De Tokaji Gyurka, a gép gazdája és sofförje nem hejlott a kérésre szóra.

— Megbocsátanak, de a fiukat magam is minél előbb látai szeretném!

A fiukat látni. Ezért kell utra a Janovitz familia, ők főképp gyermekeiket szeretnék táborozás közben találni, repülének hozzájuk, mondták és tessék, most, hogy lehet repülni, tempóra intik a kormányost!

A szelid szemrehányás után nem kért többé senki mérsékletet. Valóban repültünk és csak a rökkenéseken éreztük, hogy a földön vagyunk és a városokban, ahol lassítani kellett. Tordán megbámulhattuk a torony nélküli ódi templom fekete galambjait, Nagyenyeden a tisztos omladékokat és Tóvisen a kőből való szívet a piacon. Vászár zaja zsongott most az oszlopra emelt sziv körül, amely este szerelmesek turbékoló helye. Ilyenkor — azt mondják — a kössiv, ha alatta boldogtalan szerelmesek turbékolnak, el szokott lágyulni, Gyulafehérváron először a régi zsidó templom széles, szép barokkfrontja ötlött szembe, majd az épülő új színház, amelyet a „Husvét fátylaja” című zsidó tárgyú novella nagy kölője után, Teatrul Caragialenec neveztek el. Hátzszeg után fekete és mélyzöld hegyek, ormukon fehér hószóvokkal rohanak el, körülöttük letarolt táblákon kékék glédája. Sokat nem lehetett mélságtatni a tájak szépségein, mert Tokaji cirkuszi rendezett az utn bandukoló teheneikkel, legelő lovakkal, kecskéekkel. Rájuk ijosztott, hogy utasait az állatok groteszk ugrásaival mulattassa. Végre a Retyerát is elmaradt és nemsobára — kora délután volt — befutottunk Karánsebes főterére.

Vidéken horbélynál érdeklődik az ember. Nyomban megtudtuk, nemcsak hogy kint, félórányira a várostól táboroznak a kolozsvári és aradi cserkészek, a Tejus tövén, hanem hogy a cserkészek karánsebesi mentora, a jó Pálfi Márton is itt van a közelben, megszokott kaláberét játsza a Fekete Sas terezen. Négy adutja volt alsótól kezdve hiánytalan sorban végig, föl sem emelhetta a fekvő lapokat, amikor bemntatkoztam és megmondtam, mi járatban vagyok. Leccapta örömeben a kártyát és csak annyit mondott egy jelenlős gesztussal a partnerének: — Maga is örülhet!

Aztán beült mellénk és irányította az autót a tábor felé. A Cenk völgyében, a lövöldétől és sportteleptől északra, tölgyes hegyek alján, kukoricás és kaszáló közöt, fűfanyigéből font kerítés mögöl kikan-dikálnak a cserkész-tábor sátorkupjai. Autóknak eleje kanyarodik, lezállunk. Csönd.

Kilencven fú így tudjon hallgatni — csodálkoztam és befelé fölösleges fegyelme miatt nehezelttem főparancsnokokra, Schwarz Miskára.

Odaértünk a gyöngye tölgykarókból gallyal lugasszerűen improvizált kapuhoz. A töltésbe vájt lépcsők fölött állott a cserkész-pozát a kutyával. Lxx ránkvisorította a fogait, a fú leintette. — Mit kívánunk? — kérdezte cserkészbóját a földbe vágva.

— A tábor akarjuk látni és a fiukat. — Tessék várakozni! — A karóra szerelt telefont a fülésh

vette, megkér parancsnokot, után mehetü szíram fiatal ügyeletes tábor és mindjárt része az Aldu fél után három sebesre, a ment kiránu nek a táborba tak itt, akik olvasnak vagy

Végig m lönt elején — a harmadik néztük meg. két egymásra munkás-fiuk kéni kapák h Klein Dező parancsnokot vitte a fiukat szalmazsákok között szime ról, a Bar-K akarattal sen kupaátorban ban össze-v ládák, pokró

— A parancsnok tábor, de a éjjel hiszed szalmazsákok Tessék holn rend lesz itt Ezt mon rabi, a par Megkérte hessem az engedte.

Estére v A közelb ban voltak. korozt egy helynek jel rátak: méz Gyertyafény oszón és egyszerre vékony, sirá léber notá telésére.

Tűz lob parancsnoki hangzott bel árnyékként leheveredtek Megejtő dal Hatohija és achim chus tek a tűz fölszólitott, kálásról. N határozott k tetés. Besz fiukat. A v lehetett cs adják már a kedves v

A sátor dor rabbitó lévő parac kívül áll: F kából, Sál Ferenc int Boskovits biciklijéhen pedantériáj egyesülnek Mórie, akit pedig...

A „pe meg. A m napján, an doiga aka földbe vájt szél táma tüzet és bisony od est is ett futballtól, tól szeres Déintán n és a cser hagyamát, aggatva föl ányujtsák

FAVO

Exportörök figyelmébe! Beraktározásokat legelőnyösebben eszközölnék 4045-1 Közraktánaink Beregszász, Beregsom és Bátor Vágánymenti transitó raktárak, reexpeditió Központi iroda: Közraktár Beregszász (Csehszlovákia).

ban
zek között
munkatársától —
es, tábor július 28.
Mercedes rohan
rel, belevágja ma-
léselet nyugtásko-
elhajókon nagy
gát. A hová lera-
természetnek. A
zott a szürkés
Kolozsvar. Fölötte
soélek hegyek
gája aranylót, a
ön egybefogózza
kár, hogy csak
az áhítatos eső-
at velünk, roha-
sidó cserkészek
a vezetőt, hogy
De Tokaji Gyurka,
örje nem hejtott a
de a fiukat ma-
túti szoretém!
Ézért kelt utra a
kép gyermekeiket
közben találni, re-
pondták és tessék,
áni, tempóra intik
ányás után nem
éséletet. Valóban
ökkenéseken érez-
gyunk és a váro-
kellott. Tordán
torony nélküli ósi
ojait, Nagyenyeden
és Tövisen a kö-
oon. Vászár zaja
alopra emelt sziv
lmesek turbékoló
zi mondják — a
ogtalan szerelme-
szókat lágyulni,
szór a régi zsidó
barokkfrontja öt-
épülő új színház,
kijaja: oimü zsidó
y költsége után,
neveztek el. Hát-
mélyöld hegyek,
okkal rohannak el,
álhákon kékék glé-
negett mélygátni a
Tokaji cirkszt
ndukoló tehene-
kecskékkal. Rájuk
it az állatok gro-
lattassa. Végre a
és nemokára —
befutottunk Karán-

ál érdekődik az
tudtuk, nemcsak
a várostól tábo-
és aradi cserké-
hanem hogy a
ei mentora, a jó
van a közelben,
játásra a Fekete
adntja volt alsótól
rban végig, föl-
ó lapokat, amikor
egmondtam, mi já-
pta örömben a
it mondott egy je-
srturéznek:
nk és irányította
n, a lövöldéstől és
tölgyes hegyek
száló között, fűzfá-
és mögöl kikan-
tábor sátorkupjai.
rodik, leszállunk.

tudjon hallgatni
befelé fölölleges
teltem főparancs-
iskára.
oge tölgykarókból
improvisált kapu-
léposok fölött ál-
a kutyával. Lax
gait, a fia leintette.
— kérdezte cser-
ágva.
nk látni és a fiukat.
zni!
telefon a füléhez

vette, megkérdezte az ügyeletes táborparancsnokot, beengedhet-e és csak aztán mehettünk. Egy rokonzenes, stramm fiatalember jött elibénk, az ügyeletes táborparancsnok. Bemutalkozott és mindjárt elmondta, hogy a fiuk egy része az Alduna környékét járja, de éjfélt után háromkor visszasajónak Karánsebare, a másik része a hegyek közé ment kirándulni, ezek már este érkeznek a táborba. Mindössze hatan maradtak itt, akik bebujtak a sátrakba és olvasnak vagy alszanak.

Végig mentünk a sátrak során. A főnt elején — Herzl-utnak nevezik — a harmadik pluga (csapat) nagy sátrát néztük meg. A sémerek w. betűje alatt két egymásra tett kalapács jelzi, hogy munkás-fiuk hajléka. Előtte nagy és kéai kapák hevernek, csákányok, ásók. Klein Dezső érettségisett asztalos a parancsnok, aki nincs most itt, ki- vitte a fiukat a hegyekre. Sátrában a szalmazsákok, ládák, ruhák és pokrócok között szimmetrikus rend, a többi sátorról, a Bar-Kochba soron bizony jó- akaratlan sem lehet est állítani. A hét kupaátorban és a másik hat nagysátor- ban össze vissza hevernek csajkák, ládák, pokrócok.

— A sátorlakók — mondotta a parancsnok — rendben hagyták el a tábor, de az itmarsádk az elmúlt éjjel hisztették a takarókat, meg a szalmazsákokat, mert fáztak Testvérek. Tessék holnap délelőtt idejönni, micsoda rend lesz itt!

Ezt mondta doktor Herzog aradi rabbi, a parancsnok.

Megkértem, hogy a táborban tölthessen az éjszakát. Késséggel megengedte.

Estére visszajöttem
A közelbe kirándulók már a táborban voltak. Egy részüik minobát imádkozott egy fa mellett, amelyet templom- helynek jelöltek ki, a többiek vaosra- rátak: mézzel kent kenyeret téval. Gyertyafény pislogott a sátrak mellett, csönd és sötétség borult a táborra, egyszerre fölhangzott egy hegedű vékony, siránkozó dala, valamelyik fia héter nótát húzott a maga kedv- telésére.

Tűz lobbant, rőzse sercegett a parancsnoki sátor közelében. Kürtző hangzott bele a csöndbe, a fiuk lassu árnyékként közeledtek a pástortűzhöz, leheveredtek köréje, aztán a vendégek. Megejött dalok (Hala Jardén, Cafirat Hatchija) és vidám nótázások (Chusu achim chusu, Szimchu, sziszu) vegyül- tek a tűz ropogásába. A parancsnok fölszólított, tartanak előadást a ratifi- kálásról. Nem lehetett kitérni, olyan határozott hangon történt a megísztel- tetés. Beszéltem és szépen álltam a fiukat. A végén harány vezényszóval lehetett csak fölbresztetni őket, hogy adják már le ezt a háromszoros hurrát a kedves vendég tiszteletére.

A sátorban lefekvéskor Herzog Sándor rabbitól tudtam meg, hogy a távol- lévő parancsnokság Schwarz Miksán kívül áll: Fürst Oszkáról, Havas Jókából, Sallágyi Adolfól és Bermann Ferenc intézőből. Az élelmészeti tiszt Boskovits Ferenc, aki szinte odanőt a biciklijéhez. Nagyszerű fia; a tudos pedantériája és a kereskedő élelmessége egyesülnek benne; a főszakács Stern Mária, akit nagyon szeretnek a fiuk, pedig...

A „pedig” csak egyszer történt meg. A második karánsebari táborozás napján, amikor a szakácsnak délfele dolga akadt. Tíz percig volt távol a földbe vajt tűzhelytől, amikor hirtelen szél támadt, ez erősen fölmozdította a tűzet és a risses hus a nagy űtben bizony odakozmódott. A fluk azért est is ették azzal a hegyi levegőtől, futballtól, gyakorlatozástól, kirándulástól szerzett egészséges étvágyunkkal. Délután néhányan fölmozdították a tábor- t és a cserkészek libasorban, botjaikra hagyomány, bakancsot, gunyos föliratokat aggaiva fölvonultak a szakácshoz, hogy átnyujtsák neki a hegymarend nagy-

keresztjét. A szakács a megíszteltetés elől idejében megszökött.
Aróia rend van a koszt körül. Reggel teát vagy tejes kakaót kapnak, uzsonnára vajas, vagy ises kenyeret, ebédre mindig hus volt, saját sakter- jük metzése. A harmadik napon elfo- gyott egy egész fiatal tehén, persze a hátulja kivételével, amit ritus szerint csak feltételesen szabad elfogyasztani. A vacsora rendszerint könnyebb ele- delekből áll, tejsze risából, teából és sonkából, vagy turós paliszkából. Pén- tek este hűvelesből, husból és kom- pótból állott a menü. Szombatra gyü- mölsvetát főztek, borjühúst sütöttek, melléje uborkasaláta volt és — egy karánsebari hölgy kedvességéből, aki kijött sütni — almás pité. A kóser szempontból való tisztaságra Klein sakter ügyel nagy gondal.
Fürdőzni is járnak. Napos időten a T-mesbe, borus napokon a városi fürdőbe mennek. Be vannak oktatta —

ezt Havas József intézte — a mentő- szolgálatra.
Herzog rabbi beszélt aztán cser- késelei, az aradiak, avatásáról és a ka- ránsebari zsidók elragadó szeretetre- méltóságáról. Olyanok, akik nemzeti mosgalomról tudni nem akartak, az avatásnál a fiuk fegyelme és magatar- tása láttára könnyeztek. Bloch Zeig- mond fakerekesed és vállalkozó desz- káit ingyen becsátotta a tábor rendel- kesésére.
Lefeküdtünk a szalmazsákra, jó éj- szakát kívántunk egymásnak. Egy cser- kész betette a deszkaablakot, eloltottuk a gyertyát. Lax valahogy besomfordált, lehevert a fekvőhelyem mellé, vakkan- tott egy zümmögő bogárra, aztán mélysegen csönd a hegyek alján.
Hajnalig.
Akkor megjötték a kiránduló hadak az Aldunáról.
Szabó Imre

Augusztus tizenötödikén meg- szűnik az Osztrák-Magyar Bank
Bécs, július 28. Augusztus tizen- ötödikén megszűnik az Osztrák-Ma- gyar Bank és ugyanekkor kezdi meg működését az új osztrák jegybank, amelynek elnöke az Osztrák-Magyar Jegybank jelenlegi kormányzója, Spitzmüller Sándor lesz. Az új jegybank hatvanmillió svájci frank tőkefedezettel indul. Később újabb negyvenmillió svájci frankot becsá- tanak jegyzés alá és remélik, hogy ennél a részletnél a nagyközönség is résztvesz a jegyzésben.

Baloldali kormány Olaszországban? Róma, július 28. De Nava ma ki- hallgatáson volt a királynál, aki fel- ajánlotta neki a miniszternökséget. De Nava nem fogadta el a megbízást és — nyilatkozata szerint — azt ajánlotta a királynak, hogy az új kormány alakítását azokra a balol- dali politikusokra bizza, akiknek a válság kitörése köszönhető. Raven- nában ismételtelen véres összefütközé- sek voltak, melyek folyamán a faszisták hatalmukba kerítették a várost.

A válság egyre súlyosabb. A fascista párt előkészületeket tesz az általános választásokra, mert a parlament feloszlását elkerülhetet- lennek tartják.

Súlyosodott a sztrájkhelyzet Amerikában

Washington, július 28. Harding elnök a vasuti sztrájk megszünteté- séről tárgyal mindkét féllel. Az el- nök javaslata szerint a munkások álljanak a régi feltételek mellett munkába, azután kezdjék meg a tárgyalásokat a munkaügyi minisz- ter vezetésével. Törékvései eddig nem vezettek eredményre. Három szövetséges állam szénbányászai a vasutasok támogatására kimondották a szimpátiasztrájkot. A helyzet su- lyos.

Az ir visszavonulás Dublin, július 29. A kormányosa- patok elfoglalták Westport és New- portot. A felkelők dél felé vonulnak vissza. A nemzetgyűlés megnyitását 14 nappal elhalasztották.

Antiszemitizmus Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: Novisadban a zsidó iparosok és kiskereskedők szövetségi alapon bankot akartak alakítani, amely azonban a hatóságok ellenállásán meg- hiúsult. A „Balkán” című belgrádi nap- líp ugyanis nemzeti szempontból ki- fogásolta a bankalapítást és felszólította a kormányt, hogy akadályozzon meg minden hasonló alakulást. Az idézett lap azt írja, hogy a szerezavói zsidó- bank terjeszkedése is nemzetellenes cselekedet. A „Balkán” című lap mel- lett antiszemita tendenciával ír az orosz nyelven megjelenő „Novoe Vremja” című lap is, amely napról-napra lázító cik- keteket közöl a zsidók ellen. A Jugoszlá- viában megjelenő zsidó lapok a zsidó lakosságot szervezkedésre szólítják. Fel- szólítják a zsidóságot, hogy az összes intézmények képviselői tartanak kö- zös konferenciát és ezen beszélnék meg az antiszemitizmus elleni haro módjait.

A román kormány átszervezi a budapesti követséget. Budapestről jelentik: A román külügyminisztérium- hoz sok panasz érkezett a budapesti román követség ellen az éjszakákon át való ácsorgások és az egyesekkel szem- ben alkalmazott kivételes bánásmód miatt az utlevelek kiadásánál. Duca kül- ügyminiszter ebben az ügyben maga Bánffy külügyminiszter is közbelépésre kérte fel. Budapesti hír szerint a román kormány válassza megérkezett a ma- gyar külügyi hivatalhoz. A barátságos hangú jegyzékben a román kormány értesítette a magyar külügyminisztert, hogy a budapesti konzulátus ügyében felhozott panaszokat alapos vizsgálat tárgyává tették és a legközelebbi intéz- kedések igazolni fogják, hogy a román kormányban nem hiányzik a kérdés kedvező megoldására irányuló jóakarat.

Franciaország újra háborúval fenyeget

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Berlin, július 29. A német mora- tóriumra vonatkozó jegyzőkre meg- érkezett a francia kormány válasza, amely reaktivál rideg és elutasító hangú. A francia kormány a havi részletek fizetésének elmulasztása esetén a békeszerződés szankcióin ki- vül pénzügyi represszáikkal fenye- get. A francia kormány július huszon- hatodikától kezdődőleg

tiznap határidőn belül nyilatko- zatot követel,

hogy kétfélmillió font általánosze- get megfizeti a Németország, külön- ben bizonyos rendkívüli rendszabá- lyokat léptet életbe.

Páris, július 29. (Rador.) A fran- cia minisztertanács tegnap a jóvá- télteli problémával foglalkozott. A minisztertanács megállapította, hogy a német kormány nem tesz semmit a német pénzügyi helyzet megjaví- tására és a francia kormány nem batoríthatja fel a magatartása foly- tatására újabb terminusok nyújtá- sával.

A minisztertanács elhatározta, hogy ha szövetségei nem osztják ezt az álláspontot, akkor

Franciaország kénytelen lesz egyedül cselekedni.

Berlin, július 29. (Rador.) Morgan kijelentette, hogy összehívta az újabb bankárkonferenciát, amely Német- országnak kölcsönt nyújtson. A kon- ferencia szeptemberben lesz.

Angol-francia véd- és dacsövetség

London, július 29. Lloyd George az alsóházban kijelentette, hogy Anglia nem tárgyal Franciaországgal kereske- delmi szerződésekről. Anglia és Fran- ciaország véd és dacsövetsége Né- metország esetleges támadása ellen még függőben van.

Merénylet készül Poincaré ellen

Páris, július 29. A francia kormány teljesen megbízható híreket kapott, amely szerint a német monarchiatk merényletre készülnek Poincaré ellen.

Mit követel Európa ujjaépítése

London, július 29. A londoni béke- kongresszus tegnapi ülésén határozati javaslatot fogadtak el, amelyben ki- jelentik, hogy Európa gazdasági ujja- építése megköveteli a jóvátételi össze- gek leszállítását, a Saar-medence vissza- adását, az elpusztított francia bányák üzembehelyezését és a hadiadósságok kölcsönös megszüntetését. E óél érde-

kében szükségesnek tartja a kongress- zus a népszövetség kiépítését és a békeszerződések felülvizsgálását. Az orosz népek jogot kell adni, hogy kormányformáját szabadon válassza meg, ennek ellenében Oroszországnak el kell ismerni a háborúelőtti adós- zágot.

Lloyd George és Poincaré

London, július 29. Politikai körök- ben kialakult vélemény szerint Lloyd George semmiesetre sem egyezik bele, hogy a Poincaréval való tanácskozás hivatalos jellegű legyen.

Elrejtett fegyverek Siettingben

Páris, július 29. A szövetséges ellenőrzőbizottság tisztjei a siettingi rendőrség kaszárnyájában elrejtett fegyverkészleteket találtak. A tiszteket a rendőrség inzultálta. A hír párisi körökben nagy recenziust váltott ki és komoly ellenrendszabályokra van kilátás.

Francia delegátus Washingtonban

Washington, július 29. Parmetier francia delegátus nem fog konkrét ja- vaslatokat tenni az amerikai kormány- nak a francia adósságok ügyében, csu- pán Franciaország pénzügyi helyzetét fogja ismertetni.

Enyhül a bajor konfliktus

Berlin, július 29. A bajor konfliktus javult. Wirth kancellár és a bajor miniszterek közt lefolyt tanácskozások alapján Ebert levelet intézett Lerchen- feld bajor miniszterelnökhöz, amelyben rámutatva a nehéz helyzetre, felkéri, jöjjen Berlinbe, hogy személyes tár- gyalásokkal igyekezzenek megoldára jutni.

Komoly ellentétek Ebert levele nyomán

München, július 29. Ebertnek Ler- chenfeldhez intézett levele máris kom-oly ellentéteket támaszt. Lerchenfeldet a megegyezésben pártjának jobbsár- nya akadályozta meg. Délbajorország hallani sem akar a megegyezésről, az északi ipari területekkel ellentétben.

Lerchenfeld egy ujságírónak kijelen- tette, hogy a birodalmi gyűlés a köz- társasági törvény lényegében nem tett eleget a Bajorország által kívánt vál- toztatásoknak. Végső esetben a bajor kormány új választásokat fog elren- delni.

FAVORIT csokoládé gyártmányai minden háztartásban nélkülözhetetlen! Cluj, Calca Victo- riei 99. szám. Telefon 2-71. 1371

HIREK PILPUL

Rémkinos és kellemetlen! A magyar tenger, a Balaton hetek óta süllyed. Mitől süllyed? Állítólag szegényekben teszi azok miatt az ajkasságok miatt, amiket Horthy tisztjei anno daumal elkövettek benne s amiket a jogrend hazája mindmáig meg nem torolt. A dolog valóban kínos, mert eddig a magyar tenger diszkrét volt, mint a sir, de mi lesz, ha továbbis ebben a tempóban ereszkedik a vize? Azok a szerencsétlenek, akik kóvél a nyakukon alusszák örökalmukat, kibuknának az iszapból és vádat emelnek a gyilkosok ellen. Hát ezt nem szabad engedni. Újjön össze az ankét még ma és eszeljen ki valamit! Az ankét össze is ült és ki is eszelte, hogy ez így nem mehet tovább. A Balaton szabályellenesen apad, tehát elrendelendő, hogy ezt ne tegye. De hasztalan rendelte el a kiténök Balaton-bizottság, hogy az apadás szűnjön meg, a Balaton nem respektálta és apadt tovább. Már olyan alacsony, hogy az ugynevezett balatoni fogas erősen kiáll a vízből s a fürdőzők ráaggatják száradni az niszónadrágjukat. Itt sürgősen intézkedni kellene! Segítsen maga Horthy, aki ért a vízhez, hiszen ellentengernagy. Egy zsidó egyszer megparancsolta a tengernek, hogy száradjon ki, az ellentengernagy, aki oly büszke rá, hogy semmi köze ahhoz a zsidóhoz, parancsolja meg a magyar tengernek, hogy szüntesse meg a száradást. Mert ha a tengerszárító zsidóhoz nincs is köze, van némi köze azokhoz a zsidókhöz, akik lenn hallgatnak a Balaton fenekén. S akik addig is, míg szárazra nem kerülnek, az ő leiknek száradnak.

Még sohasem láttam ilyen gyáva zsidókat, mondja Sipos Kamilló, a gyilkos, a hadbírósg tárgyalótermében. Sipos Kamilló nem zsidó, ő hátor és hős férfi, ő nem ordított, amikor lápiszt, vitriolt és egyéb testmarató folyadékok fecskendezték a két Landau beleibe, nem, csak az a két gyáva zsidó ordított. Sipos Kamilló hőiesen viselkedett mindvégig, akkor is, amikor az öreg Landaut a cellában felakasztotta, csak az a véa zsidó nyöszörgött néha és imádkozott istenéhez. A gyáva! Aki különben megérdemelte sorsát, mert milliomos létére büdös kommunista volt és nem akart leszurkolni Dansky főhadnagy urnak egy millióskát. Egy milliót adni, azt nem, ellenben öszeszküvészi szóni a kormányzó ur őfőmagsága ellen, azt igen. Ja igen, ez a vénember felakarta robbantani Horthyt és vezérkarát. Bironyisten! Az is gazember, aki nem hiszi. Anivel e sorok írója senkit sértetgetni nem akar, hiszen ilyen gazemberek sem a tárgyalóteremben, sem a bíróság között nincsenek. Ott mindenki hiszi. A gyáva zsidók mire nem képesek! Hát persze, ordítani a lápiszfecskendezésre, azt tudnak, méltóságosan viselkedni, ahogy ez a Sipos Kamilló teszi, erre nem volnának képesek. Indítványozzuk, hogy Kamillót hőiesen magatartása következtében aonnal bocsássák szabadon, ahogy Héjjas Ivánnal tették és adjanak neki valami büszke vitézségi érmet. Mi? Hogy meg fog történni? Na persze.

Egy évvel ezelőtt, amikor az Új Kelet megírta a Landau gyilkosságot Sipos Kamillóval és társaival szünyosan, egy délutáni ellenséki lap nekünk támadt, hogy sarat dobálnak mocoktalan magyarokra. Ma ő kanonokibb betűkkel ordítja, mint mink, hogy Sipos Kamilló gyilkos. Idők múlása.

Öt kilogram buza — egy orvosi rendelésért. Budapestre jelentik: A szabalomgyei orvosgyesület elhatározta, hogy ezantul az orvosi tiszteltetdíj alapjául a buzaárakat veszi és az egyszeri rendelés tiszteltetdíjét öt kilogram buza árán állapítja meg.

Zsidó világkonferenciát hívnak össze. Varsóból jelentik: A newyorki zsidó hitközség előjárója dr. Magnes most érkezett ide. Idejövételének célja elsősorban a Joint működésének ellenőrzése. Ezenfelül propagandát csinál egy zsidó világkongresszus egybehívására. Dr. Magnes érintkezésbe lépett a lengyelországi zsidóság minden jelentősebb képviselőjével, akik a konferencia egybehívására vonatkozó tervhez szívesen adták hozzájárulásukat.

A pozsonyi egyetem is Budapestre nyílik meg. Budapestre jelentik: A közoktatásügyi miniszternek sok gondot okoz a régi Magyarországól Budapestre került egyetemek és jogakadémiaik ügye. Politikai körökben Pécsét és Sopront jelölték meg, mint ahová a pozsonyi egyetemet, illetőleg valamelyik jogakadémiát el lehetne helyezni. Sopron kilitásait rontja az a körülmény, hogy a közoktatásügyi minisztert ép ez a város buktatta meg, amely ezen felül azzal is tetézte, miniszterbuktató bűnét, hogy a szociáldemokrata eperjesi jogtanárt, Hébelt Ede doktort küldte a nemzetgyűlésbe. A kormány más tagjai viszont azért óhajtanák az egyetemet Sopronban elhelyezni, hogy ezzel a német és a szociáldemokrata színeknek terepseken magyar nemzeti ellensúlyt. Mig ez a vita eldől, a pozsonyi egyetem ez év őszén Budapestre fog megnyílni. Helyiségeinek nagyrésze Budán, a Széchenyi-utcaiban lesz.

A cionizmus utja. Désről jelentik: Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség itteni csoportja ebben a hónapban megkezdte előadás-sorozatát. Az első két előadás KISS Lajos szigorló orvos „Darvinizmus, szocializmus, cionizmus” címmel tartotta ismertető előadásait. Az előadó a világegyetem jelenségeiből kiindulva természeti parancsoként vezette le egy békés és folyton fejlődő kulturájú társadalom szükségességét. E cél elérésére a zsidók számára nem lát más utat, mint a cionizmust. Az előadást tetszősen fogadták. KISS Lajos héber nyelvkurzust is nyitott két tanfolyammal. Az egyikben a gyermekek, a másikon felnőttek számára tartanak előadást.

Világkéekünnep Budapesten. Budapestre jelentik: Azoknak a nagy városoknak számát, amelyek az elmúlt július 29-én a béke világtüntetésén résztvettek, az idén Budapest is szerepelt. Magyarországon működő békeegyesületek 29-én délután Hajpál Benő budai református lelkész elnöklésével gyásznapot rendeznek, amelynek ünnepi szónoka Rainprecht Antal dr., a nemzetgyűlés új tagja fogja tartani. Rainprecht beszédében rá fog mutatni az utakra, amelyeket az ő hitvallásuk szerint Magyarországnak járnia kell, hogy Trianonból az európai népek együttélésének szabályozójából történelmi emlék váljék. A rokkantak szervezetei is meg fognak szólni ezen a gyásznapon, amelyen a külföldi pacifisták részéről mr. Morgan French fog tiltakozni az állig fegyverzett béke ellen. A Belvárosi színház egy nótája Babits Mihálynak „Husvét előtt” című költeményét fogja előadni, Glücklich Vilma pedig a magyar pacifisták régi gárdája nevében fog beszélni.

Oroszországban tilos a költözökés. Berlinből jelentik: A szövjetkormány tekintettel arra, hogy az orosz vasutak rendkívül rossz állapotban vannak, megiltotta, hogy ebben az évben bárki is változtat-hassa lakóhelyét. Az átköltözökéshez senkinek vasuti kocsit nem adnak.

Egy kiló arany huszmillió korona. Bróból jelentik: A fémjelző és beváltó hivatal közlése szerint az ezüstkorona ára kétezzerhatyszáz papirkorona, egy kiló arany huszmillió koronáért szerezhető be. A múlt héten egy félmillióval olcsóbban lehetett az arany kilóját beszerezni. Egy kiló ezüst ára hatzázötvenezer korona, egy gram tizenegykarátos arany 11.060 korona, egy gram tizenolokkarátos arany 14.220 korona, egy gram huszonkétkarátos 17.380 korona. Huszkarátos arany 120 ezer korona, tizkarátos arany 60 ezer korona, egy ezüst ötkoronás 13.900 korona, egy kétkoronás 5200 korona.

Egy chaluc tragédiája. Csernovitzból jelentik: Néhány hónappal ezelőtt egy ukrán chaluc-csoporttal együtt ideérkezett Totengraber Salamon elektrotechnikus. A tizennyolcvényes fiatalember ügyessége és használhatósága révén azonnal állást kapott. A napokban Palesztina felé induló chaluc-csoportba osztották be. Elutazása előtti napon a Pruthban fürdött és uszás közben örvénybe került, amelyben elmerült. Hosszu kutatás után a szerezésűen fiatalember holttestét kifogták a folyóból. Temetése tegnap ment végbe. A csernovitzi Palesztina-hivatal rendezte a temetést, amelyen a bukovinai cionista szervezet több bizottsági tagja is résztvett. A nyitott sir előtt a chaluc-organizáció titkára, Ben Salom tartott megindító héber beszédet. A chaverok nevében Galieher Móse chaluc bucsuztatta a tragikus halállal halt zsidó munkást.

Harcban mindig...

Harcban mindig bukni küsség,
Törten talpra szokni ismét,
Sohse búsulj

Lesz az egyszer máskép is még.
Lesz az egyszer szebben, jobban,
Hogyha vágy a tette robban,
Vagy nem robban,
Vagy nem robban:
S minden erő összeroppan.

Igy is jó lesz, ugy is jó lesz,
Keresztuton forduló ez,
Akár birjuk,
Akár birjuk:
Akár szavunk bucsuzó lesz.

De a rothadt így se, ugy se,
Kérdés élet: vig se, bús se,
Elég volt már,
Elég volt már:
Torkunk fojtja, sárba húz le.

Harcban mindig bukni küsség,
Törten talpra szokni ismét,
Hej két öklünk,
Jó bicepszünk:
Lesz az egyszer máskép is még.

Giszkalay János

A világ legnagyobb szállodája. Párisból jelentik: Amerikában épül a világ legnagyobb szállodája, Chicogóban. A terv szerint az óriási szállodának háromszáz vendégszobája lesz, mindegyike külön fürdőszobával. A szobák napi ára 35-70 dollár között váltakozik. A szálloda éttermében négyezer ülőhely lesz, egy másikban háromszáz. Lesz a szállodának külön színháza, melynek színpadja háromszázötven négyzetméter területű. A monstre szálloda felépítése százötvenmillió dollárba kerül.

Tüzek a regátban. Bukarestből jelentik: A falcienii üveggyárat tüzvész elhamvasztotta. A két több millió. Pitestiből jelentik, hogy az állomáson nagy tűz pusztított, amely elhamvasztotta az ószes raktárakat. A nagy szárazság következtében kigyulladt a Putna-megyében levő Paulesti falu melletti erdőszög. A tűz terjedőben van és fenyegeti a Vrancea melletti erdőszögeket is.

Hét évre ítéltek a rabló kapitányt. Bukarestből jelentik: Munteanu 29. ezredbeli kapitányt, aki egy rablóbandát szervezett és az országuton több utast kifosztott, lefokozásra és hét évi kényszermunkára ítéltek.

Böjtvátság az ukrán éhezőkért. Varsóból jelentik: Körülbelül kétszáz lengyelországi rabbi felhívást tett közzé, amelyben arra kéri a zsidókat, hogy ab hó kilencedikén a böjtnap megtakarított ételmét váltsák meg az éhező ukrán zsidók javára. Mindenki adja a megtakarított ételm árát egy helyi bizottságnak. A gazdagok ezer, a kevésbé módosak ötszáz márkával, a szegények száz márkával járuljanak fejkenként a gyűjtéshez. Eddig az ukránok javára száznegyvenmillió márká gyűlt össze rövid néhány hét alatt.

Dr. Vértés Oszkár néhány heti tartózkodásra Németországba utazott.

Repülőgépen egy tüzhányó felett. Párisból jelentik: Chanteloup francia aviaticus július 26-án a Jáva szigetén lévő Bromo tüzhányó kráterére fölrepült.

De hol van a macska? Sabbat kódas napján két zsidó bandukol hazra a templomból.

No, — mondja az egyik, — meg van.

Mi van meg? — kérdi a másik.

Erec Jisraél van meg, — osattan ki büszkén az egyik. — A Palesztina-mandátumot ratifikálták. Mostan már csak pénz kell és mienk az ország. Áldozatra kész zsidók kellenek.

Igaz, — mondja a másik. — A két kiló hus már meg van. De hol van a macska?

Hogy-hogy? — kérdi megbotránkozva az egyik. — Mit ért maga ez alatt?

Tudja, — mondja a másik, — eszembajutott egy bolondos história. A szakácsot egyszer betréflette a hus és kénytelen volt kidobni. De már nem volt idő, hogy más hus főzőn ebédre. A találásúal aztán azzal védekezett, hogy a macska megezte a húst. Az éhes házigazda szörnyen megharagudott és bíró elé vitte a szakácsot.

Hozzátok ide azt a macskát, — mondotta a bíró — és hozzátok egy mérleget.

Odavitték. A bíró megmérte a macskát. Épen két kilót nyomott.

A szakácsnének igaza van, — mondotta a böles bíró — és rámutatott a mérlegen álló macskára. — Lám: épen két kiló. A két kiló hus tehát meg van. De hol van a macska?

En is azt mondom. Palesztina már meg van. De hol vannak az áldozatkész zsidók?

Milliomosnó, — aki lop. A párisi „Figaro” írja: A párisi rendőrség hónapok óta nyomoz egy tolvaj után, aki a legelőkelőbb társaságok tagjait szokta megkárosítani. Különös véletlen vezette nyomra a rendőrséget. Henri Beque, egy gazdag francia bankár családjával tengeri fürdőn nyaralt, ott egy étteremben egy arisztokratikus, jólöltözött nő kezében meggillatott feleeség pénztárcáját, amely télen egy színházi előadás alatt Párisban veszett el. A bankár azonnal szólott egy rendőrtisztviselőnek, aki igazolás a szólította fel az ősz hölgyet. A matróna hevesen tiltakozott a gyanúsítás ellen és előkelő ismerettségére hivatkozott. A rendőrtisztviselő nem elégedett meg a magyarázattal, letartóztatta a hölgyet, aki elmondotta, hogy ősrégi francia családból származik, több mint kétmillió frank vagyona van és — kleptománias. Mindent ellop, amit lehet. Lakásán értéktelen tárgyak között ezüst-és arany ékszereket, pénzesztárcákat, hajtüket, selyemdarabokat, nyakkendőket, vendéglői evőeszközöket, fürdőruhákat találtak. A hetve-hét éves, beteg milliomosnót egyelőre szabadlábra helyezték, de a bíróság elé fogják állítani.

Gyilkosság egy cikk miatt. Vilnából jelentik: Néhány héttel ezelőtt a „Kurier Poznański” című újság szerkesztőjét, Boleslaw Marchlewskit egy fiatalember lelötte. Marchlewski azonnal meghalt, a gyilkost a rendőrség kinyomozta és letartóztatta. Eleinte semmiféle felvilágosítást nem akart adni a gyilkosság okáról, később azonban a vizsgálóbíró előtt bevallotta, Marchlewskit azért lölte le, mert a szerkesztő megirta róla, hogy házát, amelyen az a felírás volt: „Zsidóknak tilos a bemenet”, zsidók vásárolták meg. Bocsuzból gyilkolta meg a szerkesztőt.

„Oh jaj megfojt ez az átkozot. köhögés”, Egger mellpszittillá csakhamar meggyógyitanak. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Lakók, háztulajdonosok figyelmebe! Az új lakbérleti törvény hiteles magyar fordítása szakszerű magyarázatokkal ellátva kapható a Fraternitas nyomdában, Új Kelet kiadóhivatalában (Brassai-utca 10), minden könyvkereskedésben és az Új Kelet összes vidéki elárústóinál.

400
a francia

„Caillaux

be

Az Új

Páris, júli

sziget nagy e

családjának az

Bernard Laz

ságra és miko

szörnyű mech

lelepleződni k

el a hamisító

eliteltetésében

Ezzel a m

eia közelet m

blokk egyik

leaux politika

kődök erő fe

szetesen az

Schneider Cr

politikai let

Leon Daudet

leaux ellen.

szakában le

a megnöveke

ésvágyu fran

tarizmus vég

mely Joseph

testesült meg

Caillaux

és hadbírai

tésre ítéltek

azonban sza

fcgvartarása

totta volna

mely a mai

sasága alá

azonban az

den polgári

Leon Daudet

az új politik

publicisztika

jelentkező C

Caillaux

tikai cikkei

jába — me

a nemzeti h

ellenzéki la

velle-lel, re

cia politika

teit a visza

sítók légiót

el. Caillaux

letlenül m

nyelvet a ne

sajtója haza

mok mögé

lefelérőrdü

mutatja a

terek egy

a 400 milli

nyével hiál

ceau kabín

kedélyekre

tált jel-zóv

magne!” a

képtelen!

korabeli ad

melyek az

francia ipa

ciaország

Lesteyrie

kal iparko

vezített ü

költségvet

Franciaors

munopóliu

nyeresség

Caillaux

jak. Leon

kamara el

terpelláni

szabad b

ugyanis r

minden
Szécsi
Bulevar
Laká

Legelő

400 milliárd a francia államadósság

„Cailleauxnak nem szabad beszélni!”

Az Uj Kelet munkatársától

Páris, július 25. Mikor az Ördög-sziget nagy elíteltjei irrogatni kezdte családijának ama leveleket, melyeket Bernard Lazare hozott nyilvánosságra és mikor a hamis vádaskodás szörnyű mechanizmusa lassan-lassan lelepleződni kezdett, reszketés fogta el a hamisítók légióit, kik Dreyfus elítélésében bűnösségüket érezték.

Ezzel a mondattal jellemzi a francia közélet mai állapotát az ellenzéki blokk egyik publicistája, midőn Cailleaux politikai reaktiválása ellen működő erők felett tart szót. Természetesen az orléansi herceg és a Schneider Creuzot municiós művek politikai létetemenyese a rojalista Leon Daudet vezetni a támadást Cailleaux ellen. A háború utolsó időszakában lezajlott Cailleaux-perben a megnövekedett hatalmu és mohó étvágyu francia nehézipar és militarizmus végezték ki a pacifizmust, mely Joseph Cailleaux működésében testesült meg.

Cailleaux Clemenceau ügyészei és hadbírái hosszabb börtönbüntetésre ítélték hazatérése miatt. Azóta azonban szabadlábra helyezték, mert fogvatartása tulságosan megszorított volna az exploziv anyagot, mely a mai francia reakció alkotmányosságát alá táknázódik. Cailleauxt azonban az ítélet következtében minden polgári jogától megfosztották. Leon Daudet tehát e ponton akarja az új politikai támadást vezetni a publicisztika terén egyre erősebben jelentkező Cailleauxval szemben.

Cailleaux urnak nincs joga politikai cikkeket írni az ellenzék lapjaiba — mondotta Leon Daudet — a nemzeti blokk klubjában. Am az ellenzéki lapok élükén a P'ère Nouvelle-lei, rendületlenül hozzák a francia politika élő halottjainak üzeneteit a visszavonultságából. A „hamisítók légióit” ismét reszketés fogja el. Cailleaux cikkei ugyanis kiméletlenül mutatják azt a fenomént, melyet a nemzeti blokk politikája és sajtója hazafias és optimista szövegek mögé takar: a gazdasági lejtőn lefelé gördülő Franciaországot. Kínulattal a francia pénzügyminiszterek egymásrakövetkezésén, hogy a 400 milliárdos államadósság szörnyével hiába küzdöttek. A Clemenceau kabinetben Klotz még hívó kedélyekre talált az azóta diszkreditált jel-zóval: „Faire payer l'Allemagne!” Azóta Németország fizetésképtelen! Utóda, Marsal Julius Cézár korabeli adóneveket elevenített föl, melyek irtózatosan károsították a francia ipart és kereskedelmet. Franciaország mostani pénzügyminisztere, Lesteryrie újabb adósróf-szorításokkal iparkodik megnyerni elődeinek vesztett ügyét, míg Bakanovszky, a költségvetés parlamenti előadója Franciaország nemzeti vagyonát, a monopóliumokat akarja a mohó hadinyerességre kezére juttatni.

Cailleaux cikkei a lejtőt mutatják. Leon Daudet ezért a francia kamara elkövetkező ülészakában interpellálni fog. „Cailleauxnak nem szabad beszélni!” A hamisítókát ugyanis remegés fogja el.

Tapéták

Minden kivételben kizárólag kaphatók: Szécsi Sándor és Tsa, Timisoara Bulevardul Berihelot (Kossuth Lajos-u.) 11-13. szám. 1366 Lakások tapetázását vállaljuk.

A Nansen-expedíció jelentése az ukrainai borzalmakról

Tifusz, kolera és éhhalál. Emberevők az éhségterületeken

Az Uj Kelet munkatársától

Prága, július 26.

A világtörténelem legnagyobb tragédiája fojtogatja Ukraját. Az egész ország ha dőlök. Huszonnyolcmillió kihézt ember vonaglik a határtalan nagy halálmézőn és a legtöbbet ezek között a zsidók szenvednek. Dr. Batsillieri, a romániai Nansen-expedíció vezetője bejárta az ukrainai éhségterületeket és olyan irtozatokat látott, amik föltűnőnek minden képzeletet. Megrendítő tapasztalatairól jelentést küldött Párisba, az ukrainai zsidók fölségítő sére alakult világkonferenciának. A szenvedő zsidóságának legborzalmasabb dokumentuma ez a jelentés.

— Most jövök Ukrajnából — jelenti Batsillieri. Tiraszpolban, a hazátlanok e centrumában, leirhatatlan nyomoruságot látam, különösen a zsidók között. Sok szülő elszókött a gyermekeiktől, mert már nem tudták végignézni a kínlódsukat.

Mint a kutyák, úgy csavarognak az utcán az elhagyott gyerekek. Majdnem mindgyüknek dagadt a lába az éhezéstől. Egészen elvadultak és nyűszörögve meg vonitva a szemétdörrökben kotorásznak és csontigható üvöltésben törnek ki, ha valami rothadt ételmaradékra akadnak.

— Kis városka ez a Tiraszpol és mégis negyven-ötven embert, leginkább gyereket öl meg naponta az éhhalál. Odesszában a helyzet még borzalmasabb. Kitéves tifusz tizedeli a lakosságot. Irtoztató srátása van itt a halálnak. A kórházak már nem vesznek föl beteget, mert kifogytak a gyógyszerekből. Más zajt nem lehet a kihalt utcákon hallani, csak gyermeknyűszörögést és kocsinyikorgást. És a társzerek mind csak egy irányba mennek: a temető felé. Társzerekereken viszik a halottakat. Odesszában már régen nincsenek cseremóniás temetések, mert egy-egy temetés két-hárommillióba kerül. A temetőkből, ahol sokszor napokig hevernek temetetlenül a holttestek, kutyasordák nyűszögnek és emberhussal csillapítják az éhségüket. Adósságot fizetnek. Mert őket meg az élő emberek eszik.

Láttam a piacon egy tizenkétéves fiúcskát, aki kis rőzsemáglyán kutyabőrt süttött. Az állat húsát a nagyobbak ették meg.

Nem kevésbé iszonytató dr. Koldoni jelentése is Koldoni az ukrainai Vörös kereszt képviselője a külföldön és ebben a minőségben fordult a Párisban székelő segélybizottsághoz.

— Az emberek éhenhalnak; — jelenti — nem tulsás ez, hanem factum. Hivatslos adataim vannak arról, hogy 1921-ben. 609.000 ember szenvedett kiütéses tifuszban, 325.000 visszaeső tifuszban, 125.000 tifusz-lázban, 11.228 koleraiban, 51.594 diftériában.

Hogy milyen nagy a nyomoruság, azt lejjobban az bizonyítja, hogy 11.200.000 gyermek között hétszáz-ezer árvt számlált össze a hivatalos statisztika. A hozzám és a többi organizációhoz beérkezett jelentésekből látom, hogy

csak a waporozsii kormányzóságban magában 160.000 embert pusztított el az éhhalál. A chersoni guberniumban az éhség 100 embert öl meg naponként. Az Anasztázia-terem tele van felismerhetetlen halottakkal.

— Az „Utse Naya Pressa” jelenteti, hogy a krimi Pheodosiában egy kiló fehér kenyér ára 120.000 rubel, a fekete kenyér kilóját százezer rubelért mérik. A piacokon kutyahúst árúsítanak, kilóját hatvan ezer rubelért. A szegények még kutyahúst sem vehetnek.

Nikolajevből rádió-távíratot kaptam, hogy Chersonban

egy hetéves gyermek összedarabolt holttestét találták meg egy asszony-nál. A holttest feje az ágy alatt hevert. A törzs és a végtagok hordóban voltak. Az asszony bevallotta, hogy a halott az ő gyermeke és ő maga ölte meg, hogy megéhesse.

Ilyen borzalmakat másfelől is jelentenek. Az alexszandrovski-i rabbi hasonló esetet jelentett a segítőbizottságnak. Elmondta továbbá, hogy ő maga látott gyerekeket, akik szétéptek egy döglött lovat és boldogan hazasiettek a zsákmányukkal. Hortiere kolóniában már nincs se kutya, se macska, mert az emberek megétték őket.

Nikapolban bezárták az iskolákat, mert az anyák nem engedik oda a gyermekeiket attól való félelmükben, hogy az éhező örvöngők lefogják és megölik őket, hogy csillapítsák az éhségüket.

A segítő világkonferencia párisi végrehajtó bizottsága a jelentések alapján felszólította a varsói zsidó nemzeti tanácsot, hogy idítsen haladéktalanul nagyarányu propagandát ezzel a jel-zóval: „Mentsétek meg a zsidó gyermekeket!” A zsidó nép egy nagy része borzalmas katasztrófa előtt áll. Minden zsidónak, aki boldogabb viszonyok között él, kötelessége, hogy megsegítse ukrainai testvéreit, akiket nemcsak az éhhalál, de a pogrom is megütödel.

Peter Uhle

SPORT

Küzdelem Románia futball-bajnokságáért

Tricolor (Bukarest) — Polonia (Csernovitz) (1:0) (0:0)

Az Uj Kelet kiküldött munkatársától — Csernovitz, jul. 27.

A FSSR bukaresti központjának határozata értelmében a Comitetul Regionalok kerületi bajnoksapatai — kiesési rendszer mellett — mérkőzni kötelesek egymással Románia 1922 évi futballbajnokságáért. A megített sorsolás alapján július 23-án a bukaresti Tricolor, a főváros bajnoksapata és Bukovina legerősebb és legjobb együttese, a Polonia tartották meg mérkőzésüket.

Csernovitz intenziv sportéletében nagy érdeklődést váltott ki a két bajnoksapat találkozása, amelynek eredménye hatalmas meglepetést keltett. Általában a Polonia 2-3 gólkülönbségű biztos győzelmét várták és a Tricolor játékosait lepte meg a legjobban, hogy a küzdelemből ők kerültek ki győztesen. A futballmérkőzések eredményeit ma már igen sok olyan mellékkörülmény szabályozza, amelyek döntő befolyással vannak a játék egész menetére és amelyek halomra döntenek minden papírforma alapján végzett számítást és kombinációt.

A Tricolor legjobb együttesével, a

következő felállításban indult a nagyfontosságú küzdelemben: Radulescu, Deleanu, Pattet, Alexandrescu, Fiziotti, Cori, Fianu, Oaje, Hillard, Kohler, Georgescu. A Polonia nélkülözni volt kénytelen Klein és Miczinski III. fedezetét, Miczinski II. pedig, a kitünő centerosátár még nem heverte ki teljesen Koleszvárt a válogatott mérkőzésen szenvedett lábsérülését. A bukovinai bajnoksapat összeállítása a következő volt: Strutynski, Wellich, Dobrowolski, Csernichowaki, Kusik, Fryesozin, Dobrowolski, Csernichowaki II., Miczinski, Olya, Burnat.

A mérkőzést hatalmas zápor előzte meg, amely felzattata a pályát, ragadóssá és nehézzé tette a talajt. A oszós puha pályán bizonytalanul mozgott mindkét csapat. A Polonia fedezetosra nem tudta eléggé támogatni a csatárokat, akiket a Tricolor védelme, a kitünő Deleanu hátvéd irányítása mellett biztosan szerelt le. A csapatok az első félidőben kölcsönösen néhány eredménytelen kornerhez jutottak, veszélyes góhelyzetet azonban nem dolgoztak ki.

A második félidőben szép és izgalmas játékban volt része a közönségnek. Az 5. peroben Hilard, a Tricolor centere élesen kapura lö, a nehéz, sáros labda Strutynski kapustól visszaspattan a szabadon álló Fianuhoz, aki közvetlen közélről gölt plüssiroz (1:0). A Polonia heves támadásba kezd és elkeseredetten küzd a kiegyenlítésért. Csatársora szép összjátékkal állandóan felnyomul a Tricolor kapujához és hevesen bombázza azt, de eredménytelenül. A Tricolor összes játékosai a 16 oszon belül tömörülnek és szívesen védekeznek. Az izgalom perceröl-perore fokozódik, a közönség lelkesen buzdítja a Polonia játékosait. Miczinski kidribli 3-4 ellenfelét, erős lövése a kapufáról pttan vissza, Buftot és Olya lövéseit pedig Radulescu kapus bravurrossan fogja. Kemény küzdelem közben a Polonia négy korner ér el, Dobrowolski csavart beadásai azonban nem hozzák meg az izgatottan várt kiegyenlítést.

A fair lefolyásu mérkőzést Nagy Lajos szövetségi bíró vezette, akinek bíraskodása általános megelégedést váltott ki. E győzelmével a Tricolor jogot szerzett a további játékra. Következő ellenfele a kolozsvári kerületi bajnoksapata, tehát a marosvásárhelyi MTK vagy a kolozsvári Victoria lesz.

A mérkőzést követő társasvacsorán Gebaner Mario és Davila kapitány, a bukaresti központi szövetség kiküldöttei, a romániai futballeport további fejlődésének érdekében közös és harmonikus munkára buzdították Bukovina sportférfiáit. Mitohievici Viktor, a csernovitzi Comitetul Regional elnöke pedig az FSSR bukaresti reprezentánsait, a győztes Tricolort és a mérkőzés tirsját köszöntötte fel.

Labdarugás

Ma délután lesz a Haggibbor-Victoria mérkőzés, amelyre lázas izgalommal készül napok óta Kolozsvár sportközönsége. A mérkőzést, amelyre a legtöbb jegy már elővételben elkelt, délután 6 órakor kezdik, előzőleg a két egyesület oldboy és ifjusági futball-osapatai játszanak.

KAC-MTE bajnoki. Marosvásárhelyen ma délután kerül eldöntésre a KAC-MTE bajnoki mérkőzása, amelyet óvás következtében a rossz pálya miatt semmisített meg az intéző bizottság.

A Birák Testületének kolozsvári alosztálya alakuló gyűlését augusztus 12-én tartja meg.

A Román Futballbírák Testületének Országos Tanácsa gyűlését minden hónap első kedden este 6-8 óra között tartja. Az első gyűlés augusztus 1-én, a szövetség hivatalos helyiségében lesz.

Felfüggesztett játékosok. Az intézőbizottság tegnapi ülésén kezdtek meg a

Megnyilt a FRENKEL-áruraktár Strada Aprinjoarelor (volt Gyufagyár-utca) 13. szám. 1847
Legelőnyösebb feltételek, legmagasabb lombardok. Ritünő száraz helyiségek, pincék nagy befogadóképességgel. Vasuti vágány. Telefon 401, 290.

hat hét óra felhalmozott fogyni ügyek tárgyalását és amint előrelátható volt, több játékost felfüggesztett. Így felfüggesztették a Victoriából: Mattauchot, aki már a KMTE tagja, Dózi, Porucz és

Rosenberg; a KKASE-ből Friedmann és Deák; a KMTE-ből a klub intézője, Udvari és Kocsis József, a KAC-ból Barabás és Cséga, a Haggiborból Virág; a CFR-ből Vinczi I.

KÖZGAZDASÁG

Miért pang a román szeszipar

Nemcsak a kormány, de a szeszérelteltség hanyagsága miatt is. Alakítsanak szakbizottságot és dolgozzanak ki javaslatot

A tartós depresszió, amely az európai szeszpiacot évek óta uralja szerteoszlak. Az árak Romániát kivéve mindenütt emelkednek. Minden államban a szeszipar érdekeltsége a kormánnyal vállaltva lázas munkát fejtnek ki hosszú idő óta, hogy a szeszpiacot kivezessék a nehéz helyzetből, amelybe a hosszú háborús gazdaságból a békés gazdaságra való hirtelen áttérés és az országok határainak eltávolítása által teremtett új helyzet idézett elő. Nehézséget okozott hosszú ideig az amerikai prohibíciós törvény is, amely kolosszális szeszmenyiségeket dobott az európai szeszpiacokra, melyeknek felvevőképessége a fogyasztás megcsappanása által amugyis lényegesen megcsappant. Ezek az amerikai szeszszelvények már teljesen kifogytak és mint-hogy a prohibíciós törvény magára a gyártásra is kiterjed, amerikai konkurrenciára már nem fenyegeti a szeszpiacot. Sőt mert az alkoholtalalom a gyakorlatban Amerikában sem vált be, még jelentékeny bevétele is lesz az Egyesült-Államoknak csempészet formájában.

A szeszipar már békében is csak a kontingentálási rendszer alapján tudott termelni. A háború utáni új alakulatok nyomán egy pillanatra ez a kontingentálási rendszer az új államalakulatokban megszűnt, de csak rövid ideig, mert a kormányok belátták, hogy ez az ipar csak úgy menthető meg, ha a fogyasztáshoz képest szabja meg a termelés kereteit, illetőleg, hogy csak abban az esetben termelhető több szesz, ha ez a plusz a külföldi piacokon elhelyezhető. Csehországban most van tárgyalás alatt az új szeszadó törvény, amely a valuta emelkedése által megakasztott kiviteli lehetőségek figyelembevételével lényegesen leredukálja a termelés kereteit. Magyarország ez már egy évvel ezelőtt történt meg. Jugoszláviában, ahol a szeszipar most van kialakulóban, szintén ezen az alapon indult el. Ezek az óvintézkedések terelték rá ismét a szeszipart arra az erős bázisra, amelyen jövőbeni fejlődése kialakulhat. Az államok amelyeknek módjukban áll felesleges szeszmenyiséget termelni kivitelle, egymással versenyezve igyekeznek a külföldi piacokat meghódítani. A magyarországi államilag kiépített szeszszindikátus olyan magas belföldi szeszárakat szabott, hogy ezek segítségével a külföldi kivitelle szánt szeszt olcsóbbá tehesse és most az a helyzet, hogy a magyar szeszgyárosok az 5000 koronás kukoricaárak mellett olcsóbban jelenhetnek meg a külföldi szeszpiacokon, mint Románia, ahol a szesznek az előállításával jóval olcsóbb. A statisztikából azt látjuk, hogy Magyarország ilyenformán a múlt hónapokban mintegy 100 vagonot helyezett így ki a külföldi piacokra. Valószínű, hogy Magyarországnak ez a kiszállítási statisztikája javulni fog azért, hogy újabb az ipari szeszgyárak ott amerikai mellászt dolgoznak fel, mely az Egyesült Államokban szeszgyártásra többé fel nem használható.

Amíg tehát mindenütt élénkülni kezd a szeszipar, Romániában változatlanul pang. E nem is csodálható,

ha figyelembe vesszük, hogy semmi sem történt Nagyrománia keletke-zése óta a szeszipar érdekében, annál több annak hátrányára. A termelés körül anarchia, a szeszadó törvények körül teljes tájékozatlanság és zavar uralkodik. Még annyira sem jutottunk el, hogy a szeszipar számszerűségeiről statisztikát kapjunk, amelynek összeállítására pedig épen a szeszszakmánál a legkönnyebb. Ilyenformán nem láthatjuk tisztán az okokat, csak az okozatokat. Átlagos becslés szerint Nagyromániában mintegy 600 ezer hektoliternyi szeszfogyasztásból másfélmilliárd lei adónak kellene befolyjni. Már maga ez a szempont is érdemessé tehetné a kormány előtt, hogy a szeszipar helyzetével hehatoán foglalkozzék, de ettől eltekintve nagy nemzetgazdasági kérdések is fűződnek ennek a nagyiparnak a prosperitásához. A szeszgyártás mint eo ipso mezőgazdasági ipar, szerves összefüggésben áll a mezőgazdaság intenzív kihasználásával.

Romániát mint agrárállam első-sorban az agrárpar érdekelheti, különösen pedig a szeszipar, amelynél semmi újat nem kell létrehozni, csak a régit megtartani és konzerválni.

A szeszipari érdekeltség által a múlt év folyamán a szeszipar szanálása érdekében megkezdett akció Hirsch Odön halálával teljesen megakadt. Azóta a viszonyok lényegesen rosszabbodtak. Csak arra kell rámutatni, hogy még a nyertermények ára múlt év szeptember óta 60-70 százalékkal emelkedtek, addig a szeszárak 10-12 százalékkal olcsó-bodtak. Hogy ez így nem tarthat sokáig és hogy így az állapotok eme nagyértékű ipar összezeroppanáshoz fog vezetni, kétségtelen.

Többiben hangoztattuk, hogy az érdekeltségnek magának kell szakadatulani a kérdést szőnyegen tartani, a muló sikertelenségekkel nem törődve. Látjuk más érdekeltségéknél is, hogy mennyire sikraszállanak érdekeik védelmében állandóan és kitartóan. A szeszipar érdekei annyira összeforrottak az ország pénzügyi és közgazdasági érdekeivel, hogy a kormánynak előbb-utóbb be kell látnia, hogy javaslatainkat törvény-erőre kell emelni.

Legelsősorban arra kell rábírnai a kormányt, hogy Erdély, a regát, Besarabia és Bukovina szeszszak-embeireiből állandó bizottságot létesítsen, amely bizottság az egyes államrészek szesziparának saját viszonyait figyelembevéve igyekezzék olyan kompakt és az egész romániai szeszérelteltséget kielégítő javaslatot kidolgozni, amely javaslat képezne azután alapját a további tárgyalásoknak.

Halász Ferenc, szeszgyáros

Belföld

(x) Mi történt Kolozsvár husellátása körül. A kolozsvári sajtó napok óta többmillió panamákról ír, amely-lyel az illetékesek Kolozsvárt megkárosították volna. Az Uj Kelet tegnapi számában a rovat vezető helyén foglalkozott e kérdéssel több oldalról szerzett információk alapján. Tegnapi cikkünkben tett megállapításainkat a „panamákra” vonatkozólag teljes egészében fen-tartjuk, sőt néhány újabb adattal kiegészítjük. Az a tény, hogy a ko-lozsvári kontingenshez tartozó tízezer szarvasmarhából eddig csak ezer mar-hát szállítottak le az exportőrök, az ál-latkivitelt szabályozó miniszteri ren-delet hibája, amelyen már jelentős vál-tozás történt. Az eddigi rendszer sze-rint, ha egy erdélyi vagy bánáti hi-vatásos exportőr, vagy elsősorban az

élőállatkiviteli szindikátus kétszáz marhát külföldre akart szállítani, akkor kétszáz marhát két, három, esetleg négy erdélyi városban egyenlő részletekben a közlekedés előjaira le kellett adni. A leadás oly sok utánjárással és költséggel járt, hogy az exportőr az egész kontin-gent inkább Bukarestben adta le, ahol a leadás után azonnal megkapta a permiszt. Mivel a kiviteli rendelet módot adott az exportőröknek arra, hogy az egész kontingent egyszerre Bukarestben adják le, természetes, hogy alig vállalkoztak arra, hogy a költséges és sok időt igénylő lea-dást például Temesváron, Nagyvára-don és Brassóban eszközöljék. A szindikátus közbenjárására most már semmi akadálya sincz annak, hogy az erdélyi exportőr a teljes kontin-gent Kolozsváron vagy Brassóban adja le, mivel e két város a minisz-ter legújabb rendelete értelmében a teljes kontingens egyszeri elfogadá-sára egyenlő jogot kapott Bukaresttel.

(x) Ideiglenes változások a ko-lozsvári fizetvézetésben. A ko-lozsvári fizetvézetés főnökét, Hosz-zu kerületi igazgatót egyhavi szol-galattételre beosztották a bukaresti vezérigazgatósághoz, ahol az egysé-gesítési bizottság rendelkezésére fog állani. Távolléte alatt Nitescu for-galmi osztályfőnök fogja a kerületi igazgatói teendőket ellátni.

(x) A közlekedésügyi miniszter inspekciós körúton. Mosoiu tábor-nok közlekedésügyi miniszter szombaton délelben Kolozsvárra érkezett, hogy a kolozsvári vasuti műhelye-ket, az üzletvezetőséget, valamint a postagazgatóságot inspiciálja. A mi-niszter innen Nagyváradra, onnan pedig a szamosvölgyi vasutigazgató-ság megvizsgálására Dére utazik. Hir szerint a miniszter erélyes in-tézkedést tesz a szamosvölgyi vasut és a CFR között felmerülő konflik-tusok megszüntetésére.

(x) Uj kiviteli díjak. A „Moni-torul Official” 75. száma szerint a minisztertanács az alábbi új kiviteli díjakat állapította meg: korpá vago-nonként 4000 lei. A liszt díján fel-ül: a folyékony csiriz után az ér-ték három százaléka. Kölniviznél három százalék, aszfaltlemezénél há-rom százalék, pezsgónél három szá-zalék. A minisztertanács a kiviteli és behozatali bizottság által kijelölt következő vámdíjakat hagyta még jóvá: 40.000 lei egy vagon ló-heré után, 80.000 lei egy vagon lucerna után, 10.000 lei egy vagon búkköny után. Szabad kivitell alá eső termények: 1. szakasz. Az árpa, zab, paszuly, borsó, lencse, lóheré-mag, lucernamag, a köles és bab szabadkereskedelem tárgyai a bel-földön és a kivitell szempontjából. 2. A kivitelnél a mai cserérfolyam alapján számítva a következő kivi-teli díjak fizetendők: a) 500 lei 100 kilogramm lucernamag után; b) 400 lei 100 kilogramm lóheremag után; c) 200 lei 100 kilogramm árpa, árpa-kása, zab, paszuly, bab, lencse és ezek származékai után; d) 150 lei 100 kilogramm köles után; e) 100 lei 100 kilogramm búkköny után.

(x) Román-német gazdasági egyezmény készül. Bukarestből tá-víratózzák: Lapjelentések szerint a kormány megbizta Dinu Bratianut, folytasson tárgyalásokat a német pénzügyi körökkel egy német-román gazdasági és pénzügyi egyezmény tárgyában. Bratianu Dinu kedden Berlinbe utazik.

(x) A franciákkal is megegyezett a kormány a bonkonvertálási ügy-ben. A kincstári bonk konvertálásá-nak még mindig elintézetlen ügyben jelentettük, hogy az angol pénzso-porttal a tárgyalások befejeződtek és a végleges szerződést már mindkét fél aláírta. Bukaresti táviratok szerint az angol kiküldöttek után a francia de-legátusokkal is sikerrel jártak a tár-gyalások. A francia pénzsoport kép-viselei változtatás nélkül elfogadták az angolokkal kötött megállapodást.

Külföld

(x) Zürichi zárlat, július 29. Berlin 86-50, Newyork 525, Prága 1216, Lon-don 2336, Páris 4316, Bécs 150, bé-lyegzet 175. Budapesti valuta: dollár 1850, lei 11-80.

(x) A korona leromlása miatt megbénult a magyar sorsjegyzület. Budapestról jelentik: A magyar ko-rona leromlásának eredménye a sorsjegyzület teljes megbénulása is. A budapesti piacon, bankokban és a tőzsdén ma sorsjegyeket nem lehet kapni egyszerűen azért, mert nincs. A magyar piacon található sorsje-gyeket ugyanis lassankint az utódállamokba és a külföldre, mivel ezen államok valutájában a sorsjegyekhez olcsó áron jutnak hozzá. A tőzsdéi árjegy-zőlapról is látszik, hogy hónapok telnek el, míg sorsjegyeket üzlet fordul elő. A sorsjegyekra adott lombardkölesönök teljesen megszűn-tek. A sorsjegyzület működés szintén megszűnt. Ehelyett néhány fővárosi bank rendszerint 2500 ér-tékpapírból álló csoportot állít össze és ezt a csoportot könyvalakban ösz-szefűzve eladja 100, esetleg keve-sebb tagból álló szindikátusnak. Ez a szindikátus együttesen 48 hónapig élvezi a sorsjegycsoport esetleges nyereseményeit és ezen idő letelte után a sorsjegyeket szétszétják a tagok között. Erdélyes jelnsége még a sorsjegypiacnak az is, hogy a Török-sorsjegyek már teljesen eltűn-tek a piacról ugyannyira, hogy hó-napok telnek el, míg egy Török-sorsjegy gazdát cserél.

(x) Négyezszázmilliárd a lengyel állam deficitje. Varsóból írja tudósít-ónk: A pénzügyminiszter nyilatkozata szerint a lengyel állam bevétele me-gközelíti a 600 milliárd lengyel márkát és a jelenleg mutatkozó deficit meg-haladja a 400 milliárdot. A deficitet job-bára a posta és a vasuti szolgálatban mutatkozó hiány idézi elő, azonkívül óriási terhet jelent az államra a 427.000 főből álló köztisztviselői kar eltartása. A kormány a posta és a vasuti üzem kivonását tervezi az államgazdálkodás-ból és úgy látszik, a bérbeadás gondo-latával foglalkozik. A miniszter utalt arra, hogy sem az Unióban, sem pedig Angliában és Franciaországban a posta és vasuti szolgálat nem állami. Külön-bözo adó- és tarifaemelésekkel úgy véli a miniszter, hogy a lengyel állam de-ficitje legközelebb 270 milliárdra fog csökkenni.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Vasárnap: 3 óra: Simplicia. (Olcsó hely-árakkal.) 5 óra: Simplicia. (Olcsó hely-árakkal.) 7 óra: Simplicia. (Rendes hely-árakkal.) 9 óra: Kerti kabaré. (Berky Lili és Gózon Gyula vendégjátékával.)

Hétfő: 5 óra: Nagynéik szentháromsága. Főszerepekben: Lotte Neumann és Puffi (Huszár Károly). Pazar humor vigjáték. Olcsó hely-árakkal. 7 óra: Nagynéik szentháromsága. (Rendes hely-árakkal.) 9 óra: Kerti kabaré. Ott tul a rácsan. A kényven. A férj irogat. (Berky Lili és Gózon Gyula vendégjátékával.)

Kedd: 5 óra: Opiumálom. (Nagy látvá-nyosság. Tragikus filmvizió. Főszerep-ben: Werner Krauss. Olcsó hely-árak-kal.) 7 óra: Opiumálom. (Rendes hely-árakkal.) Premier. 9 óra: Kerti kabaré. (Berky Lili Gózon Gyula és Radó Sándor föllépésével.)

Szerda: 5 óra: Aranytenger. (Fantasztikus filmregény. Olcsó hely-árak.) 7 óra: Aranytenger. (Rendes hely-árakkal.) 9 óra: Kerti kabaré. Végrendelet. Ott ki beszél? A nagybácsi. Szabadalmi iroda. (Berky Lili Gózon Gyula és Radó Sándor föllépésével.)

A műsorra tűzött előadások jegyei előre megválthatók a színház pénztáránál.

Felolós szerkesztő DR. MARTON ERNŐ
Kiadó: RADINA nyomda és kiadóvállalat Rt.
Szerkesztőségi telefonszám 977.

Zsidó könyvtárakból nem hiányozhat S. J. Agnon regénye És a megörbédit kiegyenesedik.

Megnyit! S
Olcsó arak! St

Engros. Olcsó
bazár.
Feiner Testv
Bent

Ujzó bő
legjobb m
Farmati
Cluj, Str. Me

Zsák
Zs
1874

Buc
VII. R

L. Rotentur
házaink utja
mint vagon
Románia, Ma

5-10

határidőn be
tése me
lébo
Ugyszintén
taljuk a ne
szál

Deuts
neveztköz
Cluj, P
Fiókok: Orade
Orso
Saját exposit
halom, Moson,
Békécsaba, K

Cukorhás

Luszlig
cukorka és
Cal. Rege

Hitelesite

nagy
R. M. S. (tra
Grünv
bác
Cluj, P. Mihail

Káss

Gép-
techni
műsza

Cluj, (M

IFJU

Zsidó írj
Előfizetési á
Szerkesztősé
Cluj, Calea F

1922. július 30.

Old

július 29. Berlin
Prága 1216, Lon-
3, Bécs 1-50, bé-
esti valuta: dollár

eromlása miatt
ar sorsjegyzület.

: A magyar ko-
eredménye a
megbénulása is.
bankokban és a
reket nem lehet
zért, mert nincs.
található sorsje-
bankint az utolsó
z utódállamokba
el ezen államok
jegyekhez olcsó
A tőzsdei árjegy-
hogy hónapok
orsjegyekben tüzet
rsjegyekre adott
ljes-n megszün-
gynöki működés
Ehelyett néhány
zerint 2500 ér-
portot állít össze
ponyalakban ösz-
e, esetleg keve-
ndikátusnak. Ez
tesen 48 hónapig
soport esetleges
ezen idő letelte
t szétszétják a
es jelnsége még
az is, hogy a
ár teljesen eltün-
nyira, hogy hó-
pig egy Török-
fél.

árd a lengyel
rséből írja tudósi-
ster nyilatkozata
m bevétele meg-
d lengyel márkát
zó deficit megha-
t. A deficitet job-
asuti szolgálatban
zi elő, azonkívül
államra a 427.000
elői kar eltartása.
és a vasuti üzem
államgazdálkodás-
bérbeadás gondo-
A miniszter utalt
nióban, sem pedig
országban a posta
m állami. Külön-
elésekkel úgy véli
lengyel állam de-
70 milliárdra fog

MŰVÉSZET

SZÍNHÁZ

isor
mplicia. (Olcsó hely-
: Simplicia. (Olcsó
órákor: Simplicia.
al.) 9 órákor: Kerti
li és Gózon Gyula

énik szentháromsága.
Lotte Neumann és
oly). Pazar humoru
lyákkal. 7 órákor:
háromsága. (Rendes
akor: Kerti kabaré.
A kérvény. A férj
i és Gózon Gyula

alom. (Nagy látvá-
filmvizió. Főszerep-
uss. Olcsó helyárak
piumalom. (Rendes
mier. 9 órákor: Kerti
li Gózon Gyula és
pésével.)

tenger. (Fantasztikus
helyárak.) 7 órákor:
ndes helyárakkal.)
abaré. Végrendelet.
agybácsi. Szabadalmi
Gózon Gyula és Radó
rel.)

dások jegyei előre
hás pénztárnál.

MARTON ERNŐ
és kiadóvállalat Rt.
Telefon 977.

vtárakból nem
Agnon regénye
kiegyenesedik..

Megnyílt! Schwartz Ignác
könyv- és papírkereskedése
Olcsó árak! Str. G. Baritiu (Malom-u.) 16

Engros. Olcsó bevásárlási forrás rövid,
bazar, galanterie cikkekben
Feiner Testvérek, Cluj, Unió-u. 11.
Bent az udvarban. 1303

Utazó bőrönd és táská
legjobb minőségben kapható
Farmati bőröndösnéi
Cluj, Str. Memorandului (Unió-u.) 16.

Zsák HAVAS DEZSO
Timisoara
Zsineg
1374
Ponyva

Budapesti
VII., Rákóczy-ut 6. és 1276
Wieni

I., Rotenturmstrasse 27. számú
házaink után egy a darabárú,
mint vagonrakomány forgalmat
Románia, Magyarország és Austria
között

5-10-15 napi
határidőn belül — kötbér kikö-
tése mellett — sikerül
lébonyolítanunk.
Ugyszintén határidő mellett vál-
laljuk a német cseh és olasz
szállítványokat.

Deutsch Testvérek
nemzetközi szállítási vállalat,
Cluj, Piata Unirii 26.
Fiókok: Oradea-Mare Rimanocei-u. 12
Orsova, Dunapart.
Saját expositurák: Bruck, Hegyes-
halom, Moson, Szolnok, Biharkeresztés,
Békéscsaba, Kőtegyán, Biharpüspöki.

Cukorkás üvegek érkeztek
1277
Lusztig és Nussbächer
cukorka és csokoládé raktárába
Cal. Regele Ferdinand 31.

Hitelesített ürmértékek
nagybani gyártása
R. M. S. (trafik) táblák kaphatók.
Grünwald Jakob 1296
bádógarugyára
Cluj, P. Mihail Viet. (Széchenyi-tér) 13.

Kássa Albert
Gép- és elektro-
technikai 1238
műszaki vállalata
Cluj, C. Victoriei 99.

IFJU KELET

Zsidó ifjusági folyóirat
Előfizetési ár egy évre 80 lel.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 48.

Rókát és más szörmét fest az Unió, Cluj-Kolozsvár Szücsöknek
árkedvezmény

Kepes Elek orvosi kötszerész

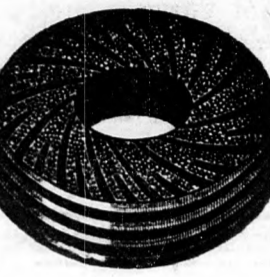
Oradea-Mare, Saa-passage
Ajánlja saját készítményű sérvkötőt, haskötőt stb.
Női és férfi övszerek nagyraktára 00000

Kereskedők és viszontelárusítók figyelmébe!

2 vagon olasz céma érkezett, garantált 400 yardos la. márkák.
Szállítunk legolcsóbb nappi árban postal szétküldéssel.

Gutfried és Herskovits
Oradea-Mare, Piata Unirii 12. — Telefon 211.

„Kálnai“
Malomkőgyár

Targu-Mures—Marosvásárhely
Gyárt legnagyobb teljesítményű, úgy buza, mint tengeri
örlésre alkalmas, francia rendszerű, rakott malomkővet.
Minőségért garáncolok! 1367

MODERN ÜVEGCSISZOLDA
és TÜKÖRÁRUGYÁR

PÉCHY és TÁRSA
Oradea-Mare (Nagyvárad) Strada Saguna
(Kapucinus-u.) 20. 0000000000000000 1381
készíti a legszebb tükröket
és butorüvegeket minden
méretben és mennyiségben
Ujrafoncsorozás!
Kérjen árajánlatot!

NYUGÁGYAR
Weisz Kálmán, Oradea-Mare, Nagypiac-tér 10. Telefon 905.
kivánatra egyes drbként is bár-
hova **gyári áron** szállíthatnak
kartámlával, lábrésszel prima
vászonnal 250.—, vászon nél-
kül 150.— lei ellenében 0000

SCHÖNBERGER, SPITZ & Co

kötött, szövött, rövid és norinbergi áruk nagykereskedése
Oradea-Mare—Nagyvárad, Nagypiac-tér

Füredőszezonra
fürdőtrikót, lepe-
dőt, törülközőt,
frottiranyag szük-
ségleteit előnyö-
sen beszerezheti

Heller,
Weisz és Molnár
divatárúházában (Cluj, Wesselényi-u. 6.)
1334
Gyermektrikó és zok-
niból nagy választék
békébelli minőségben.

Zsák, ponyva 4100-1
minden méretben
Boskovits József, Cluj,
Str. Regina Maria (Deák F.-u.) 15.

KÖZPONTI HÖLGYFODRÁSZ ÉS
MANIKÜRSZALON Cal. Reg. Ferd.
13. (udvarban)
Hajfestés, hajmunka, fejmosás,
ondolálás, fésülés legmodernebb,
legjobb kivitelben. Haját veszek!
PÉTERFI JULISKA 1300

GRÜNWALD-ÜVEGCSISZOLDA
ÉS TÜKÖRÁRUGYÁR

ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALAT
ORADEA-MARE, STR. GERLICZY 16
Tükrök és butorüvegek minden
méret és modell szerint készülnek
Tükröveg megérkezett!
Ujrafoncsorozás I I I I
Finntükrök raktára I I I

Garantált Ia. Kalodont
Pamutárú rövidárú galanterie
cikkek viszont eladók legolcsóbb
bevásárlási forrása a

„PROGRESS“
rövidáru nagykereskedése, Nagy-
várad. Telefon 455. 1312

Lehetőleg bankgyakorlattal bíró, keres-
kedelmit végzett,
saldá conistát
keresünk mielőbbi belépésre. Román,
német nyelven beszélők előnyben ré-
szesülnek. Ajánlatok, fizetési igények-
kel, a Medgyesi Általános Takarékpén-
tárhoz intézendők. 4271-1

Cégtáblákat
legolcsóbban készít 1316
JAKAB
Szárdia Regala 12a. (volt Majális-u.)

Szakképzett fahivatalnok, ki a
puhafának minden ágában jár-
tas, azonnali belépésre felvéte-
tik. — Cim Judovits Simon
fakereskedő, Huedin (Bánffy-
hunyad). 4300-1

Írógépek
és kellékek állandóan nagy válasz-
tékban. Javításokat legolcsóbban
vállalok. 1370
Finkler Antal
Cluj, P. Mihail Viteazul (v. Szé-
chenyi tér) 40. Telefon 493.

Befőttes U hitelesített palac-
Uhorkás VE kok és poharak,
Tábla G függő és fali
lámpák
raktárról azonnal megrendelhető
Ausländer Testvérek
Cluj—Kolozsvár, Piata M. Viteazul
(v. Széchenyi-tér) 39 Telef. 9-54.
En-gros! En-detail!

ATUTALÁSOK!
!
a külföld bármely részébe
legszigorúbban eszközöl a
Forgalmi
Bank
Rt.
Cluj, az Urania palotával szem-
ben. Idegen pénznemek vétele és
eladása, folyó számlák, lombard-
kölcsonok, betétek naptól-napig
a legmagasabban kamatoztatnak.
Telefon 1-69 és 7-25.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavazati ként 1 lel. Vastagabb betűvel szedett szavak 2 lel. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 10 lel. Jellegű hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésekkel a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatók. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 lel 60 bani bélegköltség fizetendő.

Két orvostanhallgató kolozsvári uricsalánál a tanév kezdetére lakást, lehetőleg teljes ellátással keres. Fizetési feltételek Aczél Mór címére küldendők. Temesvár, Bulv. Reg. Carol 5.

Nagyobb cséplést vállalok. Magyar állami gépgyár gyártmányú cséplőgépet eladnám, mely áll egy hatos cséplő és kazán, löhertejtő és elevátorból. Megtekinthető Désen, Kossuth-u. 10.

Románul beszélő 50.000 leivel rendelkező izr. 36 éves könyvelő benősilne biztos pozíciót szerző családba. Címmel ellátott választ. Özvegyasszony nem akadály. Jelégére a kiadóba.

Automobil 32 HP. »Opell« teljesen jó karban nyitott és csukott karosszériával eladó. Értekezhetni »Govag« cégnél, Str. Tud. Viadimirescu (v. Mikos Kelemen utca) 17.

Nevelőnői keresek három gyermek mellé energikus, megbízható, idősebb nőt, ki a gyermekápolásban, nevelésben és tanításban teljesen jártas. Magas fizetés és jó bánásmód. Németül beszélők előnyben. Cím a kiadóban. 4276-1

Elsőrendű fehérnemű és paplan varrónőket felvesz a »Lebeda« ágyműgyár Str. Jasilor (Nagyszamos) 14. 4296-1

Hibás tükröt, használt kirakatüveget és címtáblát 6—8 mm. vastagságban (nagy méretben) magas árban vásárol Grätz festészeti műterme, Strada Saguna (volt Bartha M.-u) 16. Telefon 749. 4266-1

Segras elsőrendű érkezett a »Lebeda« ágyműgyárba. Str. Jasilor 14. 4297-1

Bocskor, mosótalp, felsőbőr és szijgyártóblank
Állandóan nagy készlet kicsinyben és nagyban. Legolcsóbb árak mellett. Vidéki megrendeléseket kis postacsomagokban is eszközölök. Vagontételeinél 5 százalék kedvezmény.

SÁMSON-BÖRGYÁR

Gyufagyár-utca 1. Gyorsáru raktárral szemben. Telefon: Gyár 3—86, lakás 3—87. szám.

A Gheorgheni-Gyergyószentmiklósi város és vidéke aut. orth. izr. hitk. Előljáróságától:

Pályázat.

Alulírott elnökség pályázatot hirdet a ez évben engedélyezett zsidó elemi népiskolához egy tanítói és tanítónői állásra:

1. A tanítói állásra pályázhatnak olyan okleveles tanítók, akik a héber nyelvet mint élő nyelvet bírják, képesítési oklevelük az állam törvényei szerint nostrifikálva vannak és a román nyelvet tannyelvnek is használni képesek.

2. A tanítónői állásra pályázóktól pedig megkívántatik, hogy képesítésükön kívül zongorát és kézimunkát is tudjon tanítani.

Kérvényüket hiteles okmánymásolatokkal felszerelve f. évi augusztus 15-ig fizetési igényeik megjelölésével alulírott elnökséghez küldendők be.

Gheorgheni-Gyergyószentmiklós 1922. július 18.

Engel Jeremiás,
hitk. titkár.

Gottlieb Mihály,
hitk. elnök.

Két gyors- és gépirónót

egy magyar nyelvűt és egyet, aki magyar nyelven kívül románul is tud, továbbá **gyakornokot** keres azonnali belépésre helybeli nagy vállalat. Írásbeli ajánlatok bizonyványmásolatokkal és fizetési igény megjelölésével »Jó fizetés« jellegére a Radio hirdetés-irodához Str. Regina Maria 34. küldendők.

1922.

augusztus

1

Kedd

Mártonffy Testvérek & Co

ujjonnan berendezett világvárosi szürmeáruházának megnyitása

Cluj-Kolozsvár, Piata Unirei 20. (Főtér)
Telefon 10—25. Sürgöncím: Mártonffypelz.

Sörkedvelők

1876

kedvenc itala a fölülmulhatatlan minőségű

világos

Monostori-Sör

és a

barna Apát-Sör

különlegesség

Kapható mindenütt!

Kupferstein M. uri szabótermében

elegáns öltönyök és felöltők készülnek jutányos árak mellett. Francia divallapok. Finom angol kelmék állandóan raktáron.

Cluj, Unió-utca 18. szám.

Papir és fűszernagykereskedők figyelmét felhívja az iskola saisonra „Zea“ első román krétagyár Cluj.

Ernemann-Werke, Dresden

fényképezési gépek és lemezek

Befa (vorm. Dr. Schleussner) Berlin

Aristo-, celloidin-, gáz-fény és bromezüst papírok

Tip-Top chemische Werke, Wien

fényképezési vegyszerek

gyári lerakata

Segesváry és Társai

cégnél, Cluj-Kolozsvár Str. Regina Maria (Deák Ferenc-u.) 25. — Eladás nagyban és kicsinyben. Sötétkamra díjtalanul. 1263

Keresek bérbé esetleg megvételre

szálloda-kávéház-éttermet

együtt vagy külön is. Szíves ajánlatokat Barabás Béla névre Sft-Gheorghie (Sepsiszentgyörgy), Str. Cuza Voda 47. kérek.

Meteor

palagyár rt. Fugyivásárhely (Biharmegye) ajánlja kiütő minőségű 3457-1

asbestpaláját

Telefon 81. Telefon 81.

LÁDAGYÁR

Mindennemű ládákat és ladobozokat összeszegezett és szétszedett részeken megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbban napiáron.

Sajovics és Lebovits

fakereskedés és ládagyár Strada Cernantii (Kajántó-u.) 1. szám.

Nagyobb mennyiségben érkezett:

Anilin (MeisterLucius-féle), vegyi termékek és földfestékek. Ultramarin vegytiszta, külföldi takkok és zománcok. Diana sósborszesz, enyv, ecetsav, valódi terpentín, Schellack T. N. Oranje

kefeárúk

KALMÁR

áruforgalmi rt. fűszer, festék és gyarmatárú nagykereskedésében, CLUJ (Kolozsvár). Főüzlet: Strada Regina Maria (Deák Ferenc-u.) 42. Telefon: 425. Fióküzlet: Strada Rugulul (Csertörő-utca) 56. Telefon: 5—44. 1354

Marx-féle

Emailakk, Bernsteinpadlóakk, Kocsilakkok, Copál, Damár, Bör, Iskolatáblalakkok, stb.

Nürnbergi ecsetek gyári lerakata

Nagy raktár valódi német vegyi és földfestékekben és mindennemű festékárúkban, valamint festőszerszámokban

Rados & Co. Cluj,

Calea Regele Ferdinand 21. sz. Telefon 692. 1360-1

Edény- és vaskereskedők figyelmébe!

Friedmann M. edénynagykereskedő

Cluj-Kolozsvár, Strada Dacia (volt Radák-utca) 5. sz. Telefonszám: 10—17.

Van szerencsém a m. t. vevőimet értesíteni, hogy raktáromon vannak 1 vagon **pozsonyligettalui**, 1 vagon **füleki**, 1 vagon **Sternlicht-féle**, 1 vagon **Scholtz-féle** és nagymennyiségű **Austria** gyártmányú prima zománcozott lemezedények, 3 vagon 1-a kék és fekete vasedény. Jelenleg uton van még 1 vagon **budatoki** zománcdény és 1 vagon **pilseni** vasedény. Továbbá kaphatók evőeszközök, **Martin**-acél, **Gigand** és alumínium kanalak, konyhakések, bárdok, gyümölcsprés, mandulaőrő, husvágógép, gyorsfőző, fehér és fekete bádógáru, **Dam** és **Ludwig**-féle lakatok, magyar-belga patkósarok, négyágú szénavilla és vasgeregelye. — Kérem a mélyen tisztelt vevőimet, hogy szükségletüket mielőbb fedezni sziveskedjenek, mert a mostani valutaemelkedés következtében az árak is napról-napra emelkednek. — A bevásárlásokat legcélszerűbb személyesen eszközölni. 4209-1